

STUDENT
De legende: Reine Meylaerts

13

EVALUATIE
Rector Torfs

6-7

SOCIAAL
Zuhal Demir

12

Stura KU Leuven wil hogescholen buiten

Vorige week stapten de studentenraden van de KU Leuven en UAntwerpen uit de Vlaamse Vereniging voor Studenten (VVS). Stura KU Leuven wil nu een koepel zonder hogescholen.

RODERIK DE TURCK EN SIMON GRYMOPREZ

Vorige week kondigden de studentenraden van de KU Leuven en de Universiteit Antwerpen aan dat ze voortaan geen deel meer zijn van de Vlaamse Vereniging voor Studenten (VVS). Ook de studentenraad UHasselt stemt deze week over een mogelijke exit. De VVS is het officiële orgaan dat alle studenten in het Vlaamse hoger onderwijs vertegenwoordigt op het Vlaamse niveau.

Dat de studentenraad van de grootste universiteit van Vlaanderen (56.000 studenten) al langer

ontevreden is met de werking van VVS, is geen geheim. "Het ding is: ofwel gaan de standpunten van VVS in tegen onze standpunten ofwel worden ze niet scherp genoeg gesteld omdat ze voortdurend op zoek zijn naar een geforceerde consensus," laat Joris Gevaert, voorzitter van de Studentenraad KU Leuven (Stura) weten. "Inhoudelijk gebeurt er gewoon niet veel. Wat er gebeurt, is niet scherp of goed genoeg. VVS heeft ook een perceptieprobleem, maar wel een dat voortdurend bevestigd wordt."

Het zijn vooral de spanningen met de hogescholen binnen VVS die Stura KU Leuven storen. "Of wij principieel voor één koepel zijn, voor universiteitsstudenten en hogeschoolstudenten? Dat hangt af van dossier tot dossier," meent Gevaert. "Een universitair dossier moet worden beslist door universiteitsstudenten, niet door hogeschoolstudenten."

Gevaert pleit voor een overkoepelende studentenraad voor universiteiten én eentje voor de hogescholen. "Dat betekent niet automatisch dat die hogescholen daar niet bij mogen zitten. Ze mo-

gen mee discussiëren, maar ze mogen niet mee beslissen," vindt de Stura-voorzitter.

"Het lijkt efficiënter om dus geen koepel te hebben," gaat Gevaert verder. "In het ideaal scenario heb je een universiteitspoot en hogeschoolpoot die samenzitten. Ik zou daar in het begin zeker geen grote structuren voor opzetten. Iedereen is bijvoorbeeld tegen besparingen op hoger onderwijs. Daar kun je perfect de twee standpunten samenleggen. Je hebt een koepel en je hebt een koepel als VVS. We zijn op dit moment fundamenteel tegen hoe een koepel als VVS werkt."

"Gaan de resterende studentenraden van de universiteiten nu krampachtig bij VVS blijven? Ik hoop dat ze daar een betere uitleg voor hebben dan 'wij moeten als één studentenvereniging naar buiten komen,'" stelt Gevaert scherp.

"Daar antwoord ik heel simpel op," reageert Lennert Noppe, voorzitter van de Gentse Studentenraad (GSR). "Is je goesting niet krijgen een reden om eruit te stappen? We blijven ook niet krampachtig bij VVS. We geloven in VVS."

lees verder op pagina 3

"Gaan de resterende studentenraden van de universiteiten nu krampachtig bij VVS blijven? Ik hoop dat ze daar een betere uitleg voor hebben dan 'wij moeten als één studentenvereniging naar buiten komen'"

JORIS GEVAERT,
VOORZITTER STURA KU LEUVEN

"Daar antwoord ik heel simpel op: we blijven niet krampachtig bij VVS, we geloven in VVS. Is je goesting niet krijgen dan steeds een reden om eruit te stappen?"

LENNERT NOPPE,
VOORZITTER GENTSE
STUDENTENRAAD

Opinie

Splinter

Ik, antifeminist

Het is lente. Er hangt een frisse wind van minirokjes en spaghettibandjes. Van blote schouders en naakte benen. Het jachtseizoen is geopend.

Een zekere professor doet een klein sociaal experiment: "Sta recht als je jezelf een feminist zou noemen."

Rond mij hoor ik iedereen al recht springen. Mijn brein googelt feminisme - *a range of political movements, ideologies, and social movements that share a common goal: to define, establish, and achieve equal political, economic, personal, and social rights for women* - en ik blijf zitten. Ik voel de vele ogen al priemen in mijn rug. Het staren, als was ik een kont in een minirok.

Ik voel de beschuldigende, feministische blikken die onvriendelijk vragen in wat voor eeuw ik leef. En ik vraag me af: was het feminisme, toen de jongen naast me kenbaar vond dat een meisje het recht niet had hem af te wijzen nadat hij langer dan een week vriendelijk tegen haar was geweest? Was het feministisch van het meisje op de derde rij om iemand 'slet' te noemen vanwege haar net iets turbulenter liefdesleven?

Waren het feministen, de jongens die gezamenlijk braakgeluidjes maakten toen The Red Lady uit *Game of Thrones* opeens geen mooie jonge tietten meer had? Was het een feministe, zij die het dikkere meisje blijkbaar enorm kwalijk nam dat ze toch nog trots was op zichzelf? Was het feministisch van de jongen achter mij om het dronken meisje nog mee te nemen naar zijn kot?

En was het feministisch om te stellen dat alle mannen "er direct voor gaan, terwijl vrouwen toch wel nood hebben aan wat verbale communicatie voor de daad"? Of betekent gelijkheid tussen man en vrouw ook om totaal ongenueanceerde beelden van mannen te vermijden?

Maar goed, naar anderen kijken is gemakkelijk. Ik blijf zitten omdat ik vind dat ik mezelf geen feminist mag noemen en hoop daarbij oprecht dat ik de enige ben die geen recht heeft op die term. Dat ik de enige ben die niet kan zeggen zich ACTIEF ingezet te hebben voor de politieke, economische persoonlijke en sociale rechten van vrouwen.

Dat ik als enige nog nooit actie voerde tegen ongelijke inkomensverdeling. Als enige nog nooit met een opiniestuk geprobeerd heb mensen aan te zetten om breder naar vrouwen te kijken. De enige ben die zijn mond houdt als er gebluft wordt naar meisjes op straat. De enige die zijn inzet beperkt tot een algemeen respect voor vrouwen dat eigenlijk vanzelfsprekend zou moeten zijn. De enige die geen reden heeft om zich trots op de borst te slaan.

Want kan ik rechtstaan, als er op deze planeet nog niet één vrouw rondloopt die met meer rechten door het leven gaat dankzij mij?

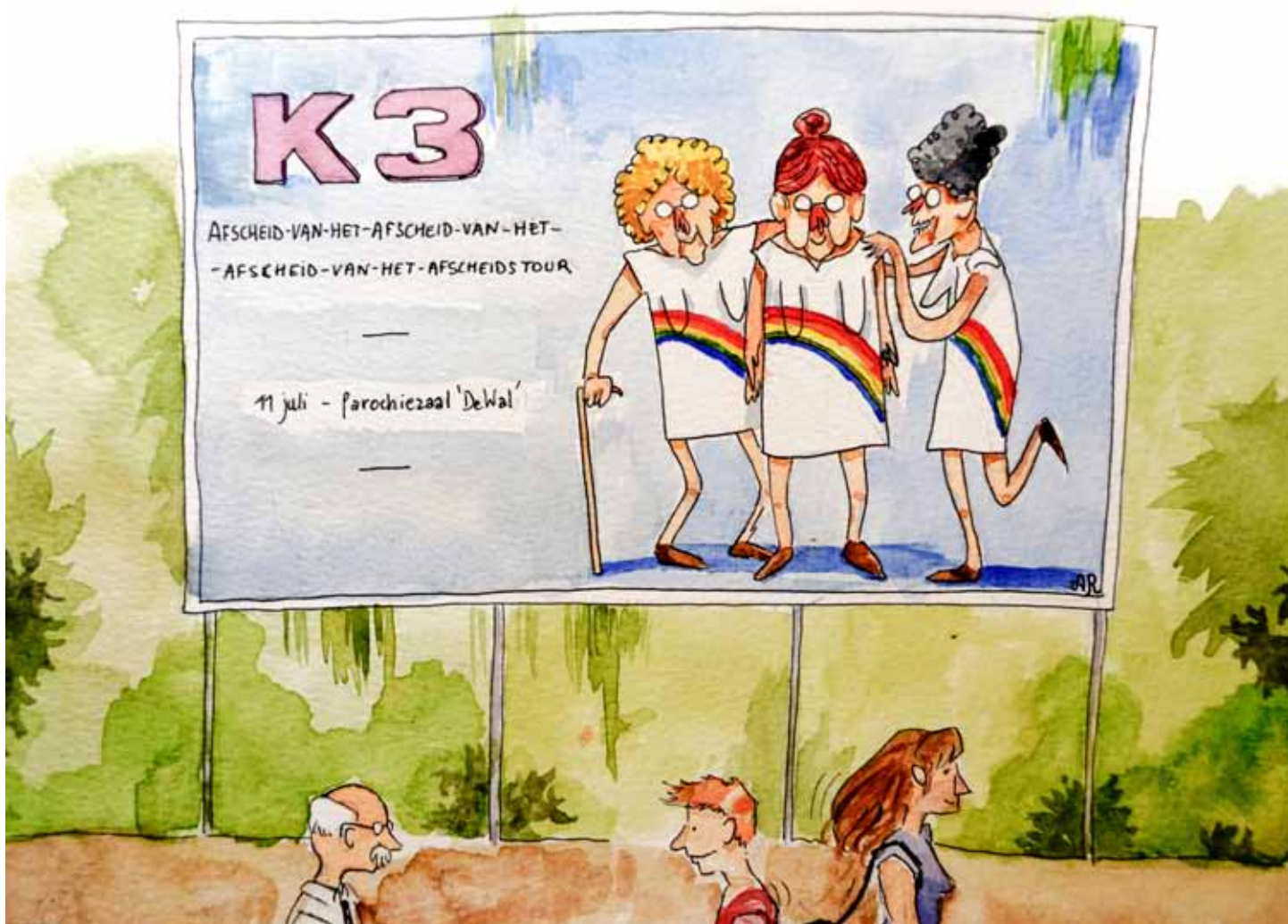
In wat voor eeuw ik leef? In een eeuw waar men o zo trots is om feminist te zijn. De 21e eeuw, waarin de westerling o zo trots al zijn vrouwenrechten en gelijkheid in het gezicht van de barbaarse moslim zwaait. De 21e eeuw, waarin studenten oh zo trots hun inzet beperken tot rechtstaan tijdens een les over vrouwenrechten, terwijl ze veertig jaar geleden betogingen hielden omdat de Alma 20 frank duurder werd.

Maar is het niet *fucked up* dat in een eeuw die kenbaar vol loopt met feministen, vrouwen nog steeds niet gelijk worden behandeld?

ARNE SONCK

De Splinter bevat de mening van de auteur. Ze bevat niet de mening van de redactie.

Cartoon van de week

Deze week werpt Anneka Robeyns een kritische blik op de actualiteit.

Editoriaal De lamme tong

De Nederlandse taal is sinds deze week met Stexit weer een woord rijker. Het slaat op de beslissing van de Studentenraad KU Leuven (Stura) om de Vlaamse Vereniging voor Studenten (VVS) te verlaten. Enkele dagen later volgde de studentenraad van de UAntwerpen. "In de huidige structuur wordt echter te vaak op tegenstrijdige belangen gestoten," klinkt het in het persbericht van Stura. Een hervormingspoging leverde niets op.

Komt deze demarche de, al dan niet Leuvense, student nu echt ten goede? Stura zal nu zelf op tafel moeten kloppen bij minister van Onderwijs Hilde Crevits (CD&V). "Er is nood aan een legitieme vertegenwoordiging op Vlaams niveau. Het is aan de studenten om dat goed te organiseren," benadrukt zij op onze website.

Sterke vertegenwoordigers op Vlaams niveau zijn niet alleen legitiem, ze zijn ook essentieel wanneer het om de knikkers gaat. Die knikkers zijn namelijk steeds met minder en moeten onder steeds meer belangengroepen worden verdeeld. Met hoeveel verschillende organisaties willen de studenten straks op de koffie bij Crevits als er nog eens bespaard wordt op het onderwijs? Het zal druk worden op haar kabinet.

In de huidige, complexe maatschappij moeten studenten uit één mond kunnen spreken. Wanneer de tong lam blijft liggen

of de lippen dienst weigeren, komt dat de hele mond niet ten goede. De exit van verschillende studentenraden heeft de volledige studentenpopulatie minder mondig gemaakt op het hoogste niveau. De politieke beslissing heeft tot nu toe de meest cruciale vraag niet beantwoord: wordt de modale student hier beter van?

Het roept ook de vraag op wat de verschillende studentenraden hebben gedaan om te voorkomen dat VVS mank loopt. Dat ze mank loopt, staat vast. De organisatie neemt al langer standpunten in die eigen leden tegen de borst stoten. Haar steun voor de 'Wij zijn het waard'-campagne van hogescholen is het meest recente exploit.

Die steun werd goedgekeurd terwijl er maar één universitaire studentenraad aanwezig was. Daarmee heb je meteen een heldere illustratie van de keerzijde van het probleem. Wie ooit een algemene vergadering van VVS bezocht, zal kunnen beamen dat studenten nauwelijks animo tonen voor VVS-dossiers. Hun negatieve, zelfs lakse houding heeft ervoor gezorgd dat de laatste jaren geen competente mandatarissen van de raden naar VVS vloeiden. Die vicieuze cirkel tussen het gebrek aan belangstelling en het malfunctioneren van de organisatie heeft ertoe geleid dat de top van de studentenvertegenwoordiging zoals de top van de

voedingsdriehoek is: zwevend boven de rest en van bedroevende kwaliteit.

Met andere woorden, VVS hervormen is niet zomaar de gemakkelijke tweede optie die voor het grijpen ligt. Wat in eerste instantie hervormd moet worden, zijn de geesten. In de ideale wereld weet om te beginnen elke student wat VVS is. Een organisatie die enkel bekend is bij haar eigen leden en journalisten van studentenbladen heeft nu eenmaal een bedroevend klein draagvlak.

Om VVS een doorstart te laten maken, moet elke studentenvertegenwoordiger het nut van de organisatie terug inzien, alle instellingseigen besognes opzij schuiven en voluit voor de inhoud kiezen. Enkel zo kan de schreeuw uit de gezamenlijke mond van de studenten zo luid klinken dat de ramen van Crevits' kabinet beginnen te trillen.

RODERIK DE TURCK, KAREL PEETERS EN JASPER VAN LOY

Hoofdredacteur, redacteur Digitaal en redacteur Student. Het editoriaal bevat een mening die gedragen wordt door de redactie.

OOK UHASSELT STEMT DEZE WEEK OVER MOGELIJKE VVS-EXIT

Vervolg voorpagina

Noppe staat lijnrecht tegenover het Leuvense standpunt omtrent een splitsing tussen universiteiten en hogescholen. “Een splitsing is het omgekeerde van wat je eigenlijk moet bereiken. Er zijn gewoon veel meer overeenkomsten dan verschillen, zie bijvoorbeeld oriëntering en besparingen. Er zijn eenvoudige oplossingen bij VVS. Als hogescholen en uniefs het écht niet eens zijn, moeten er maar twee standpunten vertrekken vanuit VVS.”

Alison Stoquart, voorzitter van de studentenraad van hogeschool University College Leuven-Limburg (UCLL), kan zich ook niet vinden in de plannen van Stura

ze zich uit de hervorming zetten terwijl zij vragende partij waren,” vindt Noppe. “Ze hebben meegewerkt, maar waren absoluut niet de grootste trekker in dat proces.”

“We zijn al twee jaar aan het proberen om van VVS iets te maken,” reageert Gevaert. “Sinds onze vorige instap in VVS, vijf of zes jaar geleden, gebeurt er eigenlijk niets. Moeten we dan nog pogingen blijven doen?” Eenzelfde geluid liet Anaïs Walraven van de studentenraad UAntwerpen eerder deze week optekenen in studentenblad De Moeial: “Je kan blijven proberen om aan je problemen te werken, maar op een bepaald moment is er nood aan een nieuwe wind.”

studenten onder één dak, dat moet nog steeds de bedoeling zijn.”

Anderzijds ziet Bax geen fundamenteel probleem in een versnipperd landschap der studentenvertegenwoordigers. “De studenten spreken dan gewoon met verschillende stemmen. Ik zie voorlopig geen probleem voor de legitimiteit van VVS.”

Die legitimiteit stelt Stura-voorzitter Gevaert wél in vraag. “Waar ligt de lat van de legitimiteit in een studentenraad?” tweette Gevaert eerder deze week. “Je kan niet de mening van dé Vlaamse student willen vertolken als de KU Leuven-studentenvertegenwoordigers tegen zijn. Je zit nu met een situatie dat meer dan de helft van de universitaire studenten niet meer in VVS zit. VVS kan blijven roepen dat ze alle studenten vertegenwoordigt. Diegene die eruit gestapt zijn, vertegenwoordigen wel 70.000 studenten.”

Thomas Eeman is voorzitter van ASR Odisee, de Algemene Studentenraad van hogeschool Odisee: “Als UHasselt eruit zou stappen zou de situatie problematisch zijn. Dan heeft drie van de vijf universiteiten VVS verlaten en ligt het voordeel in de VLIR bij degene die eruit stap.”

Het ‘probleem VVS’ staat ook deze week op de agenda van de AV van ASR Odisee. “We zijn intern aan het bespreken welke stappen we gaan ondernemen,” vertelt Eeman.

“Ik vermoed dat onze AV voorstander is van het principe van VVS, omdat dat een decretaal orgaan is en dus de beste manier om studenten te vertegenwoordigen op Vlaams niveau,” gaat Eeman verder. “Bij ons is nooit de vraag geweest: stappen wij eruit? VVS is altijd de normale toegangspoort geweest op Vlaams niveau.”

“Anderzijds, studentenraad UAntwerpen en Stura KU Leuven zijn eruit gestapt, bijgevolg voeren hier intern een grondig debat over,” aldus Eeman. “Wij denken ook: waarom doet Stura dit? Waarom doet UAntwerpen dit? Welke implicatie geeft dat? Wij moeten ook de oefening doen.”

“Een universitair dossier moet worden beslist worden door een universiteitsstudent, niet door hogeschoolstudenten. Ze mogen mee discussiëren maar ze mogen niet mee beslissen”

JORIS GEVAERT, VOORZITTER STURA KU LEUVEN

“Hoe harder VVS krampachtig blijft roepen dat ze alle studenten vertegenwoordigt, hoe sneller ze hun eigen geloofwaardigheid verliezen”

JORIS GEVAERT, VOORZITTER STURA KU LEUVEN

KU Leuven. “Oké, bij bepaalde dossiers komen we sowieso niet overeen, omdat we een andere werking en noden hebben. We zijn er echter allemaal voor de Vlaamse studenten.”

“We kunnen van elkaar leren,” gaat ze verder. “Ik heb het gevoel dat Stura KU Leuven dat niet altijd in ziet. Het is geen goed plan om die tweeledige structuur op poten te zetten.”

GSR-voorzitter Noppe kan ook weinig begrip opbrengen voor de ‘Stexit’ van Stura KU Leuven uit VVS. “We vinden die beslissing onterecht en zeer jammer. Niemand ontkent de problemen binnen VVS. Wij zijn ook niet altijd tevreden met de vereniging, dat is zo. We zitten hier met zoveel studentenraden, maar je kan niet altijd je gelijk hebben, ook niet als je de grootste bent.”

VVS startte dit jaar met een hervormingsproces dat dit academiejaar normaal wordt afgerond. “Ik vind het jammer dat

Na stexit en axit, ook hexit?

Ook de Studentraad van de UHasselt overweegt een exit uit VVS. De algemene vergadering (AV) van de studentenraad komt daar deze week over samen. “We zijn absoluut niet zeker of we eruit stappen,” benadrukt voorzitter Frank Bax. “Dat beslist de AV donderdag. Ik heb geen idee wat het resultaat zal zijn, er zijn zowel voor- als tegenstanders.”

“Het is tweezijdig,” gaat Bax verder. “Enerzijds snappen we Stura KU Leuven wel. Anderzijds moet er gekeken worden of de problemen binnen VVS niet nog kunnen worden opgelost. Een interuniversitair studentenoverlegorgaan kan een stap in die richting zijn, onder VVS bijvoorbeeld.”

Principieel is Bax wel voorstander van VVS. “Ik denk dat het belangrijk is dat alle Vlaamse studenten vertegenwoordigd blijven op het hoogste niveau, met één stem is dat natuurlijk beter. Zoveel mogelijk

“Een splitsing is het omgekeerde van wat je eigenlijk moet bereiken.

Er zijn gewoon veel meer overeenkomsten dan verschillen tussen

hogescholen en

universiteiten. Er zijn

eenvoudige oplossingen

bij VVS. Als hogescholen-

uniefs het écht niet eens

zijn, moeten er maar twee

standpunten vertrekken

vanuit VVS”

LENNERT NOPPE, VOORZITTER GENTSE STUDENTENRAAD

Het is niet moeilijk.

Het is gemakkelijk om voor Veto te schrijven of te fotograferen. Je hoeft geen ervaring te hebben. We zorgen voor een goede begeleiding, zodat je op een leuke manier bijleert.

Dit is de laatste Veto, maar volgend jaar staan we er weer. We zoeken steeds naar schrijvers, cartoonisten, fotografen, IT'ers, lay-outers, video peoples, eindredacteurs...

Iedereen welkom!

www.veto.be

@veto_be

/vetoleuven

Available on the App Store

Evaluatiereeks rectoraat (6)

Internationale onderzoeksuniversiteit met torenhoge werkdruk

Onderzoek aan de KU Leuven excelleert, al blijft ook hier de werkdruk bijzonder hoog. “Ik denk dat we heel goed bezig zijn,” vindt vicerector Onderzoeksbeleid Liliane Schoofs.

TEKST Roderik De Turck, Simon Grymonprez, Arne Sonck en Jasper Van Loy
BEELD Kalina De Blauwe

Uitgelichte thema's worden beoordeeld als:

SLECHT, **MATIG** of **GOED**

Werkdruk

Over geen enkele onderwerp is iedereen het zo unaniem eens als over de werkdruk voor onderzoekers. “De werkdruk ligt onaanvaardbaar hoog,” zegt Paul Declerck, decaan van de Faculteit Farmaceutische Wetenschappen. De slaagcijfers voor externe onderzoeksbeuren zijn laag. Onderzoekers gaan gebukt onder veel administratie en voorbereiding.

Risico's op burn-outs liggen dan ook niet ver weg, al bestaan er geen exacte cijfers over (zie ook evaluatie Wetenschappen en Technologie, Veto 4223). “Om te beginnen: elke burn-out is er één te veel,” reageert vicerector Schoofs. “Burn-outs nemen echter overall toe. Wij als universiteit ontsnappen daar ook niet aan.” Omdat concrete cijfers ontbreken, kan de vicerector geen definitieve conclusies trekken. “Het is te vroeg om conclusies te trekken over de oorzaken en de omvang van dit probleem, omdat we geen cijfers hebben.”

Het is echter zo dat de publicatiecultuur en de nadruk op veel publiceren en veel tijdschriftpublicaties halen, contraproductief werkt. Zeger Debyser, hoofd van Molecu-

laire Virologie en Genterapie, bevestigt dat, maar wil tegelijk nuanceren. “Heel wat professionals moeten hard werken en ik zeg niet dat wij meer moeten klagen dan andere mensen. Het gaat eerder om de manier waarop ons onderzoekswerk wordt beoordeeld. De huidige interne verdeling is zo zeer competitief. Collega's moeten andere collega's beoordelen, hoe correct en gewetensvol ook, in een sfeer van competitie. Externe financiering zal steeds competitief zijn, maar waarom gaan we voor de verdeling van de interne middelen niet over op basisfinanciering?”

Onderzoeksfinanciering op Vlaams of Europees niveau richt zich nog te veel op kwantiteit, vinden velen. “Onderzoekers zijn zoveel met die indicatoren bezig dat ze hun gedrag er aan aanpassen,” vertelt Schoofs. “Het huidige systeem heeft nu echt zijn grenzen bereikt. Het is helemaal fout gelopen op het individuele niveau.”

“De werkdruk ligt onaanvaardbaar hoog”

PAUL DECLERCK, DECAAN VAN DE FACULTEIT FARMACEUTISCHE WETENSCHAPPEN

“Het doel van onderzoek is vandaag de dag publiceren in hoog tijdschrift,” vertelt Debyser, “terwijl onderzoek zou moeten gaan om de waarheid achterhalen en dat te communiceren naar collega's. De eigenlijke waarde van het onderzoek blijkt slechts na de publicatie als collega's de resultaten kunnen bevestigen en er op verder bouwen. Nu krijgen we in de Onderzoeksradaad intern wel de opdracht om meer te kijken naar kwaliteit en minder naar kwantiteit, maar het ganse publicatiesysteem moet eigenlijk op de schop.”

De universiteit en haar onderzoekers zitten dus gewrongen in een internationale academische context die heel wat druk oplegt. Wel nam de huidige rectorale ploeg enkele maatregelen om deze externe druk zo veel mogelijk te verzachten. Een verruiming van sabbaticals zorgt voor een grotere zuurstofperiode, net zoals een duidelijk universiteitsbreed doctoraatsreglement en een charter van de doctorandus en de promotor.

Naast deze initiatieven werden de evaluatiecriteria van de zogenaamde tenure tracks verfijnd. Via zo een tenure track procedure kan een jonge onderzoeker na vijf jaar, op basis van de geleverde prestaties, een definitieve benoeming krijgen in het ZAP-kader. Het huidige beleid heeft de evaluatie aangepast. Vroeger waren dat kwantitatieve criteria; x aantal publicaties, x aantal doctoraten en dergelijke. “Dat leidde tot een hoge publicatiedruk, waardoor de kwaliteit van het onderzoek in het gedrang dreigde te komen,” vertelt Schoofs. Volgens de vicerector zijn de aantallen er uit. “De nadruk ligt nu op kwaliteit.”

Internationalisering

Ook op vlak van internationalisering wordt er positief gescoord. Die verbetering merkt ook Claessens: “Vroeger was de universiteit regionaal georiënteerd, nu is dat internationaal. Internationale onderzoekers willen in Leuven onderzoek doen.”

“Leuven staat internationaal zeker goed qua perceptie,” vertelt Mathijs Lambrechts, decaan Theologie en Religiewetenschappen. “Als decaan heb ik regelmatig toelatingen goed te keuren van mensen die naar het buitenland gaan, dat zijn er veel. Ik zie ook dat wij internationaal

gepubliceerd worden in zeer goede tijdschriften. Met de internationalisering staat het dus vrij goed. Langs de andere kant zorgt dit voor een enorme competitiedruk die niet onderschat mag worden.”

Een bijzondere verdienste van Schoofs op vlak van internationalisering is het aanbieden van een tienjarig persoonlijk mandaat vanuit het DOC. “Wij kunnen binnenkort een academische positie aanbieden aan toponderzoekers waarbij wij de financiering de eerste tien jaar op ons nemen. Zo willen we de instroom van buitenlands toptalent die eerder afwezig was, stimuleren,” legt ze uit. “Vroeger konden we enkel een vijfjarig mandaat

aanbieden, terwijl onze concurrenten een vaste positie aanboden. Dat bezorgde ons een competitief nadeel. Nu kunnen we ook een lange termijn perspectief bieden.”

Schoofs wil dus de instroom van inkomende toponderzoekers vergroten. Soms vertrekken echter ook toponderzoekers uit Leuven naar ergens anders. “Zo heb ik al mensen zien vertrekken met een prestigieuze ERC-grant,” zegt Schoofs. “Vandaar dat de nieuwe maatregel niet beperkt is tot buitenlandse toponderzoekers. Ook KU Leuven toptalent, bv. postdocs die een ERC-grant in de wacht slepen, kunnen de academische positie verwerven.”

Doctoraten

Op het gebied van doctoraten heeft Schoofs orde op zaken gezet. “We hebben een universiteitsbreed doctoraatsreglement uitgerold. Zo gebeurt de opvolging van de doctorandi op gelijke manier, al zijn er zeker nog facultaire accenten. Vroeger had je honderd-en-één sites. Nu is er één loket en een duidelijk, centraal beleid.”

De laatste jaren stak regelmatig het argument de kop op dat er te veel doctoraten zouden zijn, omdat weinig gedocoreerden (ongeveer 13%) doorstromen

naar het professorenkorps. “Dat debat heeft meer te maken met de ongerustheid van studenten over hun toekomst, dan over reële werkzekerheidsproblemen,” aldus Schoofs. “De werkloosheid van doctorandi is nagenoeg onbestaan- de. Om de uitstroom beter te begeleiden, hebben we YouReCa Career Center gelanceerd.”

Bovendien is het profiel van de promotor aangescherpt en zet een charter in op betere en vooral duidelijkere afspraken. Het aantal doctoraten is ook gestegen, afgelopen jaar met 129.

Elke groep heeft ook een eigen ‘doctoral school’: de Doctoral School Humane Wetenschappen, Leuven Arendberg Doctoral School en de Doctoral School of Biomedical Sciences. Die worden steeds verder uitgebouwd. Zo wordt bij de groep Wetenschap en Technologie gewerkt aan een betere begeleiding van onderzoekers. In de Arendberg Doctoral School kan je terecht voor opleidingen en workshops, over bijvoorbeeld bijvoorbeeld wetenschappelijke integriteit. Een groot succes zo blijkt, want alle cursussen zitten daar vol.

Kwaliteit en valorisatie

Over de kwaliteit van het onderzoek is vrijwel iedereen het eens. "Ik denk dat we heel goed bezig zijn," geeft Schoofs aan. "Dat zie je ook in rankings, al zijn die natuurlijk slechts een indicator." Times Higher Education rankt zo de KU Leuven op plaats 35 in de World University Rankings. Vooral de subfactoren research (76,9) en citations (87,3) scoren daar goed. Ter vergelijking: onderwijs scoort 59,9.

Frank Claessens van het Laboratorium voor Moleculaire Endocrinologie is duidelijk. "Met ons onderzoek gaat het beter dan ooit. We zijn nog altijd aan het groeien en ontdekken nog steeds nieuwe grote zaken ontdekt op verschillende domeinen, zoals hier bij Biomedische Wetenschappen."

Op vlak van valorisatie van het onderzoek doet de universiteit het zeer goed (zie Veto 4222 en 4223) en klinkt het dat we op een toppunt zitten. "Onderzoek in strikte zin, maar ook de valorisatie ervan, zijn onderwerpen waar we meetellen in de wereld," vertelt Bart Raymaekers, decaan van het Hoger Instituut voor Wijsbegeerte.

Toch zijn er ook bezorgdheden. "Er wordt inderdaad meer gekeken naar valorisatie en hoe het onderzoek toepasbaar is, maar misschien is daardoor de volledige vrijblijvendheid en volledige vrijheid er niet meer," vertelt Frank Claessens, hoofd van het Laboratorium voor Moleculaire

Endocrinologie. Die bezorgdheid deelt ook vicerector Schoofs. "De huidige regering zet hoog in op snelle valorisatie van onderzoeksresultaten en daardoor krijgt fundamenteel onderzoek onvoldoende aandacht," stelt ze vast. "De Vlaamse en Europese overheid zet momenteel in op korte termijn realisaties met zo veel mogelijk economische impact." Dat toegepaste onderzoek bouwt volgens haar altijd voort op fundamenteel, nieuwsgierigheid

"Fundamenteel onderzoek wegnemen is de grootste flater die je kan begaan"

LILIANE SCHOOFS,
VICERECTOR ONDERZOEKSBELEID

gedreven onderzoek. "Die bron wegnemen is de grootste flater die je kan begaan. Wij dringen er daarom bij de Vlaamse en Europese overheden enorm op aan om meer middelen voor fundamenteel onderzoek te voorzien. We overwegen daarvoor protestacties; de studenten zullen ons daarbij helpen."

"Er is wel nog geld voor fundamenteel onderzoek, maar dat wordt te veel op individuele- en niet op samenwerkingsbasis gefinancierd," vertelt Debyser. "Op vlak van het FWO (Fonds Wetenschappelijk onderzoek, red.) doen we het dan weer vrij goed. Al dient het FWO zélf grondig vernieuwd te worden om belangenconflicten te vermijden. De verdienste van Schoofs

is dat ze het interne financieringssysteem grondig heeft hervormd, dat was echt nodig. Daar kwam kritiek op, maar met alle verandering komt tegenwind. Ik zou haar aanraden nog verder te gaan, te blijven luisteren naar de onderzoekers en interne basisfinanciering te overwegen."

Die hervorming, bedoeld om het geheel van interne onderzoeksfinancieringskanalen te stroomlijnen, herleidt de vroegere meer omslachtige interne projectfi-

anciering tot drie duidelijke categorieën. C1 financiert nieuwsgierigheids- en hypothesegedreven onderzoek; C2 staat in voor onderzoek dat inspeelt op reële maatschappelijke vragen en gericht is op impact op middellange tot lange termijn; C3 voor onderzoek met (socio-)economische valorisatie op korte termijn. In 2014 werden in totaal 235 aanvragen ingediend, waarvan 108 C1-, 91 C2- en 36 C3-aanvragen.

De projecten hebben vooral een hefboomfunctie om bijkomende externe financiering te kunnen aanvragen. Door komaf te maken met de versnippering in de interne onderzoeksfondsen van KU Leuven, kan de onderzoeker ook meer tijd besteden aan het onderzoek zelf en autonoom beslissen over de wijze

waarop hij zijn KU Leuven onderzoeksgelden zal inzetten. Bij de grote projecten moet weliswaar 1% van de middelen gaan naar Science-outreach of onderwijs (bv. Moocs), zodat zowel het grote publiek als de studenten kunnen leren van het lopend toponderzoek aan KU Leuven.

Ondanks de focus op valorisatie zijn er ook initiatieven om fundamenteel onderzoek te boosten. KU Leuven Onderzoeksbeleid reikt jaarlijks ook prijzen uit: "de drie prijzen van de Onderzoeksraad" voor fundamenteel onderzoek in elk van de drie Groepen, W&T, Biomedische Wet en Humane Wet. Daarnaast de "L(euvense) Da Vinci prijs" voor vertaling van wetenschappelijk onderzoek naar valorisatie.

Ook kwam er onder het huidige beleid een startkrediet, dat jonge startende onderzoekers toelaat om zich competitief en onafhankelijk op te stellen bij het verwerven van bijkomende nationale en internationale fondsen. Met een looptijd van twee jaar wordt een budget van 50.000 per jaar toegekend. De middelen kunnen besteed worden aan personeel, werking en/of uitrusting.

Ook op groepsniveau worden er pogingen gedaan onderzoek te stroomlijnen en te verbeteren. In de groep Biomedische Wetenschappen wil men onderzoek meer gaan 'thematiseren'. "Zoals het Kanker Instituut, moeten we meer streven naar thematische instituten zoals een herseninstituut of een Instituut voor Regeneratieve Geneeskunde," aldus vicerector Biomedische Wetenschappen Wim Robberecht.

Open Access

Het KU Leuven onderzoeksbeleid wil volop inzetten op Open Access volgens de zogenaamde 'Green Road', het gratis en vrij beschikbaar stellen van publicaties in haar eigen digitale databank, Lirias. Vicerector Schoofs installeerde hiertoe het Open Access steunpunt dat alle administratie op zich neemt, zoals het nagaan van de embargoperiode (periode waarin de publicatie alleen via het tijdschrift toegankelijk is), het auteursrecht, enz. De onderzoekers moeten enkel nog hun 'full text' publicaties opladen, het OA-steunpunt zorgt voor de rest. De vicerector is echter voorzichtig waar het de 'Golden Road' betreft, het vrij beschikbaar stellen van publicaties tegen betaling. "Het Golden Open Access verhaal was initieel goed bedoeld, maar de gevolgen hiervan zijn voorlopig niet zo positief."

"De grote uitgeverijen van gerenommeerde wetenschappelijke tijdschriften verdienen namelijk geld als slijk, op kap van onderzoeksmiddelen," gaat Schoofs verder. "Een groot deel van onze onderzoeksmiddelen gaat sowieso naar de kost om onderzoek te publiceren. Maar,

Golden Open Access heeft ertoe geleid dat uitgeverijen nu dubbele tot driedubbele inkomsten ontvangen. Ook duiken er plots heel wat malafide open access publishers op, die een graantje willen meepikken maar een loopje nemen met de kwaliteitscontrole. Dat moet worden aangekaart door heel de onderzoekswereld.

"De grote publishers verdienen geld met slijk, op kap van onderzoeksmiddelen"

LILIANE SCHOOFS,
VICERECTOR ONDERZOEKSBELEID

Het publiek en beleidsmakers wereldwijd zijn daar met open ogen in gelopen. Dat is een blunder, want nu gaat er nog meer onderzoeksgeld naar de op grote winsten gerichte publishers."

"We kunnen dat niet echter veranderen vanuit de KU Leuven alleen," meent Schoofs. "We schieten in onze eigen voet als we zeggen: we publiceren niet meer of niet meer zoveel in die bladen." Dat de KU Leuven dit helemaal alleen niet verandert, lijkt normaal. Maar doet ze, als

belangrijke onderzoeksuniversiteit, wel genoeg inspanning? Is ze een voortrekker?

"De KU Leuven heeft dit debat daarom ook op de agenda van LERU (League of European Research Universities, groep van prestigieuze onderzoeksuniversiteiten waar de KU Leuven in zit, red.) gezet,

om alvast binnen Europa de zoektocht naar alternatieven te enthousiasmeren. Dat is echter niet zo eenvoudig en vormt een grote uitdaging," besluit de vicerector. "Onderzoeksfinanciering moet naar onderzoekers gaan en niet naar de uitgeverij." Ook Harvard University zegt in the Guardian 'it can't afford publishers' prices'.

Conclusie

Dat deze universiteit het goed doet op vlak van onderzoek, zal niemand ontkennen. Desalniettemin duiken her en der (serieuze) werkpunten op, waarvan de immense werkdruk blijkt de grootste bezorgdheid.

Maar ook met gender zit het nog niet snor. "Het gaat geleidelijk de goede kant op," vertelt Paul Declerck, decaan Farmaceutische Wetenschappen, "Dat is een proces van lange duur dat je niet moet forceren." Lambrigts meent dat het genderprobleem iets is dat overal aan bod komt:

"Ik heb de indruk dat vicerector Schoofs vooral gaat voor kwaliteit. Ik denk zeker dat ze niemand gaat bevoorraden."

Schoofs licht verder toe: "Je merkt wel dat de genderonevenwichten in de faculteiten aan het ombuigen zijn. Voor onderzoeksmandaten zoals een postdoctoraal mandaat of een (BOF)ZAP selecteren we altijd de beste kandidaten, ongeacht het geslacht. Bij een ex aequo score heeft de vrouwelijke kandidaat de voorkeur. Ik ben geen fervent voorstander van quota. Je kan

ook niet vissen in een vijver waar geen vissen zijn."

Hoe dan ook ogen de realisaties van vicerector Schoofs goed: de vereenvoudiging van de interne onderzoeksfinanciering, het startkrediet van 100.000 euro voor nieuwe ZAP'ers, het charter van de doctorandus en de promotor... Er is nog steeds werk aan de winkel, maar de huidige ploeg is goed op weg om de universiteit op vlak van onderzoek beter achter te laten dan ze haar aantrof.

Evaluatiereeks rectoraat (7)

“Ik doe het misschien niet goed, maar mijn vicerectoren zijn de besten”

De KU Leuven zet de toon op vlak van onderzoek en onderwijs. Toch moet rector Rik Torfs zich zorgen maken over werkdruk, de integratie en een weinig inspirerend Diversiteits- en Duurzaamheidsbeleid.

TEKST Roderik De Turck, Simon Grymonprez en Jasper Van Loy
BEELD Kalina De Blauwe
Uitgelichte thema's worden beoordeeld als:
SLECHT, **MATIG** of **GOED**

Onderzoek

De KU Leuven excelleert wat onderzoek betreft (zie *evaluatie Onderzoeksbeleid*). De huidige ploeg kan hiervoor dankbaar voortbouwen op een zeer sterke uitgangspositie. Toch vallen een aantal belangrijke verwezenlijkingen op. Zo zit de interne onderzoeksfinanciering veel eenvoudiger in elkaar dan vroeger. Van de wirwar bleven drie onderzoekskanalen over. (voor verdere uitleg zie *evaluatie Onderzoeksbeleid verder in deze krant*).

Doctorandi en promotors ondertekenden een charter. Samen met een universiteitsbreed doctoraatsreglement zorgt dat voor een gelijkwaardige behandeling van alle doctorandi. De evolutie krijgt universiteits-

breed veel lof. Nieuw aangestelde professoren (ZAP'ers) krijgen bovendien gespreid over twee jaar een startkrediet van 100.000 euro voor apparatuur en dergelijke. Ook wat kwaliteit betreft, staat de KU Leuven aan de wereldtop in verschillende rankings. Genoeg reden tot optimisme dus.

Toch doen enkele ontwikkelingen de wenkbrauwen fronsen. De nadruk op het kwantitatieve aspect is bijzonder groot. Dat leidt tot intense competitie en een zeer hoge werkdruk, een bezorgdheid die zich vanuit vele kanten manifesteert. “Het aantal thesen bij sommige docenten is zo astronomisch hoog dat er geen deftige begeleiding kan zijn,” waarschuwt Joris Gevaert, voorzitter van Studentenraad KU Leuven (Stura). Bovendien moeten onderzoekers

zorgen dat ze veel en in goede tijdschriften publiceren. Dat komt de kwaliteit niet altijd ten goede en benadeelt fundamenteel onderzoek. “Onderzoekers zijn zoveel met die indicatoren bezig dat ze hun gedrag er aan aanpassen,” vat Liliane Schoofs, vicerector Onderzoeksbeleid, de situatie samen.

De rectorale ploeg probeert daar tegenin te gaan door een aantal kwalitatieve aspecten aan bod te laten komen bij promotie zoals de biosketch. Bovendien moeten onderzoekers veel onderzoeksmiddelen uitgeven aan publicatie, ondanks de dalende drukkosten en het kosteloze *peer review*-systeem. Dat komt door monopolies van bepaalde uitgeverijen als Elsevier en Springer. “De situatie is pervers. Openbare middelen worden toegekend op basis van aanwezigheid in die

tijdschriften. Die zijn in handen van een aantal uitgevers die de situatie uitbuiten. Op lange termijn is dit niet houdbaar,” oordeelt Torfs.

Toch valt het op dat de KU Leuven nog steeds onderhandelt met de uitgeverijen. Tegelijk stimuleert het ook een open-access-beleid waarbij publicaties voor iedereen toegankelijk zijn. Dat tweesporenbeleid zette nog geen reële druk op de uitgevers. “We moeten kijken wat de rest van de internationale gemeenschap doet,” stelt rector Torfs. Een afwachtende houding die niet strookt met het doorgaans doortastende karakter van de huidige rectorale ploeg.

Onderwijs

De rector is opgekomen met een visie die uitgaat van een duidelijke herwaardering van onderwijs. Mede dankzij een bijzonder bedrijvige vicerector staan er dan ook al veel realisaties op de teller.

Het vormingsconcept *future self* gaat over wie men wenst of gelooft te kunnen worden of wie men juist helemaal niet wil worden en wordt door de meeste faculteiten gretig uitgewerkt. In de woorden van Torfs zelf: “Onderwijs mag niet alleen gaan om traditionele kennisverwerving, maar moet ook aan persoonsvorming doen.”

Een duidelijke visie, die moet vertaald en teruggekoppeld worden op facultair niveau. Ook moeten faculteiten een eigen beleidsplan uitwerken en daarover terugkoppelen. Die spanning tussen centraal en decentraal beleid zorgt bij sommigen voor wrevel. “Heel dat proces van die onderwijsvisie heeft iets kunstmatig en mechanisch. Het doet mij soms denken aan de vroegere vijfjarenplannen van de USSR,” oordeelde Bart Maddens, vicedecaan Onderwijs van de faculteit Poli-

tieke en Sociale Wetenschappen, eerder in de evaluatiereeks. Een scherpe verwoording, maar uit vele faculteiten klinkt het signaal dat de administratieve werkdruk van de talloze veranderingen hoog is.

De vergelijking met de USSR is onterecht, vindt Torfs. “We vragen inderdaad dat er plannen gemaakt worden, maar er is ruimte voor eigen invulling. Allez, om zo ver te gaan dat je ons stalinisten noemt, moet je toch een levendige verbeelding hebben.”

“Onze vicerector is flexibel. Hij heeft een duidelijke visie maar staat ook open voor compromissen. Als je kijkt naar hoe hard Didier werkt om steeds een consensus te bereiken, dat is bijna niet menselijk,” geeft Torfs zijn vicerector Onderwijsbeleid een dikke pluim.

Ook kwaliteit is een intensief werkpunt geweest. De oude visitaties, externe controlemomenten per opleiding, werden vervangen door het nieuwe interne kwaliteitszorgsysteem COBRA. Het basisidee is simpel. Iedereen gaat met elkaar in gesprek over onderwijs. Die gesprekken worden vervolgens per opleiding besproken door de Permanente On-

derwijscommissies (POC's). Het geheel wordt dan teruggekoppeld naar hogere niveaus.

De eerste proefdoorloop van COBRA is achter de rug. Het resultaat mag er zijn, vindt 87 procent van de deelnemers. Hoewel de faculteiten bezorgd waren over werkdruk en vrijheid om extra vragen te stellen, zijn deze bezorgdheden grotendeels weggenomen met het vormgeven van COBRA 2.0. Ook de studenten zijn tevreden. “COBRA is een absolute vooruitgang,” oordeelt Stura-voorzitter Joris Gevaert.

De nadruk op kwaliteit is bewonderenswaardig. Toch is dit voornamelijk een systeemverbetering waaruit verschillende bezorgdheden gekomen zijn. Op de concrete aanpak van de problemen is het vooralsnog wachten.

Ook administratieve vereenvoudiging staat hoog op de agenda. Het Onderwijs- en Examenreglement (OER) is gereduceerd tot twee derde van wat het vroeger was. “Het OER is nu veel leesbaarder,” vindt Gevaert. Die positieve evolutie wil de rector ook in de komende jaren doortrekken. Daarnaast wordt nagekeken of het OER juridisch sluitend is, een broodno-

dige evolutie gezien het stijgende aantal juridische klachten.

Studenten

Het aantal studenten dat zich inschrijft aan de KU Leuven stagneerde dit jaar voor de eerste keer na een decennium van stijging. Sinds de integratie is de KU Leuven ook verspreid over heel Vlaanderen. Verschillende campussen kampen dan ook met een grote daling van studentenaantallen. De rector erkent de problematiek, maar stelt campussen gerust: “Wij staan aan jullie kant en gaan het integratieproject in alle rust afronden.”

Toch blijft de integratie praktische problemen met zich meebrengen, zo erkent onge-

veer iedereen. Zeker de samenwerking met hogescholen loopt soms spaak. “Wij delen bijvoorbeeld gebouwen met Odisee. Dan ga je automatisch een evenwicht moeten vinden, een terreinafbakening zoals dat ook in de dierenwereld het geval is,” schetst Torfs de situatie.

Ook oriëntering speelt een belangrijke rol in het studentenlandschap. Naast de LUCI-test, is er een LUCI-platform gekomen. Goed, maar niet goed genoeg, vindt Gevaert. “We moeten naar een oriënteringstraject evolveren.”

Naast oriëntering, zet de KU Leuven in op heroriëntering. Er zijn meer begeleiders voorzien. Ook mogen studenten die minder dan 30 procent van hun studiepunten halen in het eerste jaar, zich niet meer opnieuw inschrijven in dezelfde richting. Die zogeheten 30 procent CSE-regel heeft de steun van zowel studenten als de Academische Raad. Al lijken er voorlopig bijzonder veel studenten onder te vallen. Bij de rechtenfaculteit zit er voorlopig 42 procent van de eerstejaars onder 30 procent CSE. Als zij in de volgende twee examenperiodes hun resultaten niet ophalen, zullen ze andere oorden moeten opzoeken.

Personeelsbeleid

De vakbonden kijken over het algemeen positief naar drie jaar Torfs.

“Als eerste rector heeft hij in zijn beleidsplannen aandacht voor personeel en zeer specifiek voor het ATP (*administratief en technisch personeel, red.*), zegt Peter Maertens van de liberale vakbond ACLVB. De rector gaat tot op vandaag regelmatig in dialoog met het ATP. “Dat is kwestie van die mensen *au sérieux* te nemen,” vindt Torfs. Volgens Maertensweigeren verschillende faculteiten tot op vandaag toch om ATP in hun bestuur op te nemen. “Door het participatiedecreet hebben studenten op veel plaatsen meer te zeggen dat ATP’ers.”

Daar zit meteen een van de problemen met het personeelsbeleid van de KU Leuven. Volgens Luc De Lentacker, vakbondssecretaris van de christelijke bediendenvakbond LBC, is dat er momenteel gewoon niet. Daardoor springen verschillende diensten heel anders om met voorschriften en collectieve arbeidsovereenkomsten of cao’s. Een heel eenzijdige visie, vindt Bert Overlaet, directeur van de personeelsdiensten. “De KU Leuven bestaat in feite uit honderden kmo’tjes. Een personeelsbeleid voeren lukt dan niet door zaken op te leggen, wel door dialoog. Dat is de moeilijke, maar de juiste weg.”

Dat wordt duidelijk in het dossier rond werken op afstand of telewerken voor ATP’ers. Torfs introduceerde dat al in zijn eigen diensten, maar stuit elders op muren. “De diensthoofden

zijn bang om de controle te verliezen over hun personeel. Ze vrezen dat ze hun personeel niet meer allemaal samen kunnen krijgen,” zeggen De Lentacker en LBC-vakbondsvertegenwoordiger Annick Verbraeken. Volgens Overlaet bestaat de mogelijkheid tot telewerken al meer dan tien jaar, maar zijn de eisen van de vakbond

schetst Verbraeken. De Lentacker is formeel: “Op het gebied van de werkdruk kan de rector geen resultaat voorleggen.” Torfs erkent het probleem: “Er wordt hard gewerkt, dat is eigen aan onze samenleving. Het is belangrijk dat mensen kunnen zeggen wanneer het te zwaar is.”

“Er zijn extra middelen beloofd, maar tot nu toe zien wij enkel extra werk”

PETER MAERTENS, VAKBOND ACLVB

praktisch onhaalbaar: “Je kan niet gaan telewerken zonder dat het diensthoofd daarmee akkoord is. Duidelijke afspraken zijn belangrijk, want je collega’s zijn afhankelijk van jouw werk.”

Uit de tevredenheidsmonitor van vorige zomer bleek dat het personeel van de KU Leuven graag aan onze alma mater werkt - 77,3% is tevreden over zijn job - maar ook veel te hard. Die werkdruk is volgens de vakbonden alleen maar vergroot. ACLVB noemt het kwaliteitszorgsysteem COBRA: “Er zijn extra middelen beloofd, maar tot nu toe zien wij enkel extra werk.”

LBC haalt dan weer de integratie aan een belangrijke factor. “Omdat het groepspad werd afgeschaft, is het extra personeel dat beloofd was er niet gekomen. Zo doet de centrale dienst Studentenadministratie nu ook de inschrijvingen van groep T zonder bijkomend personeel,”

Voor het zelfstandig academische personeel of ZAP’ers zorgde Torfs er met zijn ploeg voor dat beoordelingscommissies minder gingen oordelen op kwantitatieve kenmerken. Daarnaast introduceerde hij de academische zuurstofperiode. “Vroeger konden mensen ook een *sabbatical* aanvragen, maar die moest het FWO (*fonds voor wetenschappelijk onderzoek, red.*) dan financieren. Nu maken wij daar geld voor vrij,” schetst de rector de ontwikkeling. “Het is de eerste rector die iets probeert te doen aan de papierwinkel voor de proffen,” vult Maertens aan. “Vandaag zijn veel procedures zo bureaucratisch dat proffen erin verdrinken.” De Lentacker deelt die visie: “Als ik ZAP’ers hoor, gaat het vaak om meer moeten bezig zijn met management dan met onderwijs en onderzoek.”

De grootste doorn in het oog van de vakbonden na drie jaar Torfs blijft de enorme toevloed aan tijdelijke contracten. Een derde van het ATP-personeel zou op dit moment geen vast contract hebben. “Ik hoorde onlangs van iemand dat hij al dertig jaar met tijdelijke contracten werkt,” zegt Verbraeken. “Elk jaar die onzekerheid, dat is onaanvaardbaar. Wij eisen dat dat verandert,” klinkt het bij Maertens. Een oud zeer volgens Torfs, maar er wordt aan gewerkt. “In de groep Biomedische krijgt iedereen een contract van onbepaalde duur. Wanneer voor bepaald personeel projecten aflopen, krijgen die mensen een plaats elders in de groep. Het is de bedoeling dat die praktijk gegeneraliseerd wordt,” klinkt het bij de rector. Overlaet mikt op volgend jaar om ook in de groepen Humane en Wetenschap & Technologie zoveel mogelijk tijdelijke contracten om te zetten.

Vorig jaar bracht Veto een pestdossier. Rector Torfs reageerde toen in deze krant dat “iedereen hem een mailtje mocht sturen.” ACLVB heeft dat ook effectief gedaan, met succes volgens Maertens. “De rector heeft zeer accuraat gereageerd en zelf mee onderhandeld om tot een oplossing te komen.” Algemeen prijst ons panel de manier waarop de rector dat heeft aangepakt. “Voor dat dossier kon je enkel naar de ombuds. Nu heeft de rector het aantal vertrouwensantennes opgedreven, die de drempel verlagen,” zegt Verbraeken. “We reageren systematischer en proactiever op pestgedrag dan een paar jaar geleden,” vat Overlaet samen.

Extern

De KU Leuven is prominent aanwezig in de nationale media, veel meer dan onder vorige beleidsploegen. Dat heeft waarschijnlijk veel te maken met de bekendheid en persoonlijke stijl van Torfs zelf. Een stijl

die sommigen tegen de borst stoot, maar een meerderheid van de professoren en studenten smaakt het wel.

De relatie met de politiek verloopt gesmeerd. De hervorming van de lerarenopleiding die onlangs goedgekeurd werd door de ministerraad is grotendeels gebaseerd op een conceptnota

van de KU Leuven. Een duidelijker voorbeeld voor politieke slagkracht is moeilijk te vinden en wordt dan ook zeer geapprecieerd.

Met de andere universiteiten loopt de relatie soms stroever. Zeker met de UHasselt is het moeilijk samenwerken. Pijnlijk, want beide universiteiten organiseren samen opleidingen

op campus Diepenbeek. Een zeer complexe situatie volgens rector Torfs zelf. “We zijn volop bezig met onderhandelingen aan een *pax Limburgensis*. Alleen met een goede samenwerking komt er onderwijsvrede.”

Cultuur, diversiteit en duurzaamheid

Rik Torfs is de eerste rector van de KU Leuven met een vicerector cultuur en duurzaamheid onder zich. Katlijn Malfliet nam de uitdaging gretig aan en lanceerde veel ideeën. Enkele daarvan, zoals het BAC Atelier voor cultuur en de papiernota voor duurzaamheid, zijn al geland en krijgen veel bijval. Anderen, zoals het gedecentraliseerde museum dat Malfliet tegen 2025 wil openen, vinden moeilijker hun weg.

In het algemeen springen niet alle geleidingen van de universiteit even gemakkelijk op de duurzame en culturele karren, wat het aantal concrete realisaties eerder laag houdt. “Er is nog veel werk aan de winkel om een draagvlak te creëren bij de academische overheid. Malfliet heeft een nieuw geluid laten horen, maar de vraag is in hoeverre dat geluid is gehoord,” zegt universiteitsarchivaris Mark Derez in ons evaluatiedossier. “In haar transitiedenken heeft ze veel kunnen bewegen, maar een overgang gaat

zo snel als de organisatie wil transiteren,” stelt Stefaan Saeys, hoofd van de Technische Diensten, vast.

Van de lijst met beleidsrealisaties die rector Torfs zelf opstelde, kwamen er maar twee van cultuur- diversiteits en duurzaamheidsbeleid. Toch prijst de rector Malfliet. “Door de Centrale Bibliotheek te splitsen in Artes en Erfgoed en Cultuur heeft ze een problematiek van twintig jaar oud opgelost. Soms krijgt ze ook dingen gedaan waar aanvankelijk bij sommige sceptis zijn en die eigenlijk prachtige initiatieven zijn.”

Torfs noemt Malfliet een vrouw die “altijd aan de kar trekt.” “Haar bevoegdheden zijn delicaat voor de universiteit, maar maatschappelijke speerpunten. Ze bevraagt haar collega’s ook kritisch over die materies.”

Het grootste probleem voor de vicerector zit bij diversiteit. Ook vandaag nog is de gemiddelde student een blanke middenklasser met hoogopgeleide ouders. Voor de proffen mag je daar nog het kenmerk ‘mannelijk’ aan toevoe-

gen, want voor vrouwelijke doctoraatsstudenten en post-docs ligt de doorstroom naar het zelfstandig academisch personeel (ZAP) moeilijk. In de groep Biomedische Wetenschappen zijn er bijvoorbeeld ongeveer 30 procent vrouwelijke professoren (zie evaluatie Biomedische Wetenschappen Veto 4222).

Dat de KU Leuven het niet goed doet rond studenten met een migratieachtergrond - en een pak minder dan bijvoorbeeld de VUB of de UGent - wil Torfs nuanceren. “Op de campus zijn Brussel en Antwerpen zie je wel een internationaler publiek. Verder moeten we ons naar instromers toe geloofwaardig promoten. Ook de zij-instromers kunnen daarin belangrijk zijn.” Verder benadrukt de rector dat er hard wordt gewerkt aan diversiteit, bijvoorbeeld rond het toegankelijk maken van de KU Leuvengebouwen voor mensen met een functiebeperking.

Conclusie

Torfs was een rector-kandidaat van een kleine faculteit met geen al te groot onderzoeksachtergrond, bij studenten voornamelijk bekend van zijn passage in *De slimste mens* en zijn politieke carrière. Een atypische kandidaat, niet schuw van rake uitspraken: “De universiteit wordt vaak met een tanker vergeleken, niet meteen de elegantste boot. Met koerswijzigingen heeft een tanker het moeilijk. Naar hem kijken, schept zelden een geluksgevoel.”

Met bijzonder capabele en gedreven vicerectoren is Torfs de laatste jaren wel goed bezig geweest. Dat er uitdagingen zijn en blijven,

hoeft niet te verbazen. De KU Leuven is immers, verspreid over heel Vlaanderen, met een miljardenbegroting en duizenden werknemers. Toch zijn de uitdagingen misschien niet volledig aangepakt, maar wel telkens correct aangegeven. Weinig zaken worden weggemoffeld, wat mensen hoopvol stemt.

De verwezenlijkingen van de rectorale ploeg kunnen vaak in grote mate teruggebracht worden op Torfs' vicerectoren. Iets dat de rector te pas en te onpas aanbrengt. “Ik doe het misschien niet goed, maar mijn vicerectoren zijn de besten,” lacht hij.

Wat onderzoek betreft, deed de KU Leuven het al uitstekend. Een hernieuwde focus op onderwijs en veel inzet op het personeelsbeleid hebben ook daar voor verbeteringen gezorgd.

Cultuur-, diversiteits- en duurzaamheidsbeleid zijn voor het eerst vertegenwoordigd in het dagelijks bestuur. Hoog van de toren blazen mogen we echter niet. Want voorlopig is het voor de KU Leuven nog steeds achterop hinken in plaats van trendsetten. Ook Torfs heeft het soms moeilijk met de tanker te bewegen, zo blijkt.

Internationaal

EEN ANALYSE VAN DE VLUCHTELINGENCRISIS MET HISTORICUS IDESBALD GODDEERIS

“Vluchtelingenbeleid Brussel vergroot kloof Oost- en West-Europa”

Onze fietsende reporter is aangekomen in Boedapest en trekt de Balkan in. Vanuit Leuven laat historicus Idesbald Goddeeris zijn licht schijnen op de vluchtelingenproblematiek daar.

BRECHT CASTEL EN MAARTEN LANGHENDRIES

Zijn er grote verschillen tussen de huidige migraties en die na de Tweede Wereldoorlog of in de jaren negentig?

Idesbald Goddeeris: "Niet zozeer in aantal, maar wel in onze houding. Vandaag heerst de angst in Europa. In de jaren negentig hadden we meer zelfvertrouwen: het Westen had net de Koude Oorlog gewonnen en de Europese Unie stond klaar om uit te breiden, institutioneel en dan snel ook geografisch."

"Wij brengen het verleden van Oost-Europa in herinnering. Zelf kijken ze vooral naar het heden"

IDESBALD GODDEERIS, HISTORICUS

"Toen werd er niet eens over een vluchtelingen crisis gesproken. Al die vluchtelingen uit Joegoslavië, Tsjechië of andere gebieden, dat ging wel opgelost geraken want de wereld ging veranderen. Nu gaat de wereld ook veranderen. Dat doet die permanent. Alleen zien we dat West-Europa daar een veel minder actieve rol in zal spelen."

"Ook na de Tweede Wereldoorlog was er minder angst: de oorlog was afgelopen en de democratie had overwonnen. We gingen het probleem van de vluchtelingen dus ook wel kunnen aanpakken. De huidige onzekerheid over de toekomst leidt echter tot argwaan ten opzichte van nieuwe vluchtelingen."

Migratie en Oost-Europa

Oost-Europa en de Balkan hebben zelf ook vluchtelingen crisis gehad, waarbij eigen inwoners op de vlucht sloegen. Leeft de herinnering nog in die regio's?

Goddeeris: "Niet echt. Oost-Europa is trouwens geen homogeen gebied. Vanuit de Balkan zijn er honderdduizenden mensen geëmigreerd in de jaren negentig. Landen zoals Hongarije hebben ook veel vluchtelingen gekend, maar dat was veel vroeger, bijvoorbeeld in 1956 (toen vluchtten na de brutaal neergeslagen Hongaarse Opstand veel Hongaren naar West-Europa, red.). Dat zit al wat verder in het geheugen."

"We zien wel dat Oost-Europa nu minder bereid is om een bijdrage te leveren aan de huidige vluchtelingen crisis. Die landen vergeten daarbij inderdaad dat ze zelf ook emigratie hebben gehad, maar dat doen wij ook. Er wordt hier ook niet verwezen naar onze vluchtelingengolf in de Eerste Wereldoorlog. Toen zijn een miljoen Belgen van België naar Nederland gevlucht."

"Wij brengen het verleden van Oost-Europa in herinnering. Zelf kijken ze vooral naar het heden. Zij hebben andere argumenten waar wij misschien te weinig oog voor hebben, bijvoorbeeld het verschil in levensstandaard. In Hongarije of in de Balkan zijn de mensen nog altijd stukken armer dan bij ons."

Zijn die argumenten terecht?

Goddeeris: "Ze hebben een punt. Ik ga nu zeker niet Hongarije verdedigen, maar ik begrijp wel. Ik vind dat rijk Europa - laat het mij nu zo noemen - in despreidingsplannen ook wel ergens een struisvogel politiek voert. De armere gedeeltes van Europa hebben nog geen ervaring met immigratie, alleen met emigratie. De Europese Unie creëert nieuwe problemen door quota op te leggen."

"Dat is een oplossing voor ons omdat wij dan veel minder vluchtelingen zullen hebben, maar dat is geen oplossing voor Europa. Zeker niet omdat er al zoveel euroscepticisme is in die landen. Extreemrecht doet het daar al goed. De spreidingspolitiek is

FOTO Kalina De Blauwe

dus koren op de molen van de tegenstanders van Europa. Het beleid van Brussel is erg kortzichtig en vergroot enkel de kloof tussen Oost- en West-Europa."

Hoe kijkt men dan in Oost-Europa of in de Balkan naar immigratie?

Goddeeris: "Veel mensen ginder benadrukken de problemen die voortkomen uit migratie, zoals de multiculturele maatschappij of radicaliserende jongeren. Ze stellen dat dat onze problemen zijn, niet de hunne. Veel migratie in West-Europa is bijvoorbeeld postkoloniale migratie, terwijl Oost-Europa nooit kolonies heeft gehad. Andere migratie heeft te maken met de economische boom in de jaren zestig: de gastarbeiders van vroeger."

"Loop niet zo te koop met je idealen als je ze zelf niet kan nastreven"

IDESBALD GODDEERIS, HISTORICUS

"Maar de Oost-Europese landen waren communistisch en kenden die economische groei niet. Nu willen ze vermijden dat ze in de toekomstgelijke problemen met migranten hebben als wij nu.

Waarmee ik natuurlijk niet zeg dat die visie juist is, dat migratie gepaard gaat met problemen of dat onze huidige problemen door migratie worden veroorzaakt."

Oplossingen

Hoe kijkt de Russische president Poetin naar die problematiek?

Goddeeris: "Hij ziet vooral hoe Europa verzwakt op ideologisch, politiek en economisch vlak. Hoe Europa verdeeld geraakt. Ik weet niet of hij leedvermaak heeft, maar hij gaat dat natuurlijk wel strategisch gebruiken."

En hoe zou de Europese Unie volgens u dan wel met die visies uit Oost-Europa moeten omgaan? En bij uitbreiding met de vluchtelingen crisis in het algemeen?

Goddeeris: "Het is natuurlijk heel makkelijk om vanop de zijlijn een antwoord te bieden op die complexe vragen. Ik zou alvast zeggen: loop in de eerste plaats niet zo te koop met je waarden en idealen als je ze zelf niet kan nastreven. Hou op met derest van de wereld te bekritisieren of te zeggen wat ze moeten doen in naam van waarden en idealen die we zelf niet waar aan het maken zijn."

Het volledige interview met Idesbald Goddeeris lees je op veto.be.

Het vervolg van de reeks 'Tegen de Stroom in' lees je de komende weken op onze site.

MOEIZAME START, BETERE LANDING

LOKO Sociaal maakt balans op

“LOKO Sociaal kampt met besparingen en uitgedund team” kopte Veto in september. Een terugblik op een bewogen jaar leert dat vooral volgend jaar hoopvol stemt.

MARGOT DE BOECK EN SIMON GRYMOPREZ

LOKO Sociaal trapt het academiejaar af met een besparingsronde en een tekort aan vertegenwoordigers, ook in de cruciale deelstuvoraad. Die deelstuvoraad verdeelt de middelen van studentenvoorzieningen in Leuven en bestaat voor de helft uit studenten. Niet alle mandaten in de deelstuvoraad raakten begin dit jaar opgevuld. Dat nu al alle deelstuvoraadmandaten zijn opgevuld voor volgend academiejaar, karakteriseert de evaluatie van dit jaar.

Tom Biesheuvel was coördinator van LOKO Sociaal. Hij verduidelijkt: “Als ik erop terugkijk, is dit een jaar geweest waarin het schip genaamd LOKO vol met rubberkurken is gestoken.”

“Ik was inhoudelijk misschien niet de sterkste mandataris LOKO Sociaal ooit,” evalueert Biesheuvel zichzelf. “Ik was niet per se *the right man for the right job*. Wat volgens mij wel zeker mijn verdienste is, is dat ik een soort basis gelegd heb voor volgend jaar. Er is trouwens door heel de ploeg ook bijzonder hard gewerkt dit jaar.”

Wat dit jaar de functie van de Sociaalcoördinator niet vergemakkelijkte, was het gebrek aan een LOKO-voorzitter. “Tom heeft heel vaak voorzitterstaken moeten opvangen,” zegt de nieuw verkozen LOKO-voorzitter en huidig mobiliteitsmandataris Bram Van Baelen. “Dat is niet evident voor iemand die die functie niet echt wou.”

Dat beaamt Joost Vermote, Acco en Alma-mandataris. “Tom deed meer dan in zijn takenpakket zat en was op bepaalde momenten soms meer voorzitter, terwijl hij daar nooit voor had geopteerd. Dan komen gebreken altijd meer in het licht te staan dan de realisaties. Hoge bomen vangen nu eenmaal veel wind.”

Een gebrek aan ervaring, zowel bij de coördinator als bij het hele team, speelde mee. “Tom wilde echt wel iets bereiken met LOKO Sociaal,” besluit diversiteit-mandataris Nora Sleiderink, “maar hij had zelf misschien te weinig ervaring.”

“Er waren dit jaar veel mensen die voor het eerst bij LOKO zaten,” vult Toon Van Schel aan. Neem daarbij het feit dat er geen voorzitter die alles kon coördineren. Dat maakte het niet gemakkelijk.”

Alma

Alma voerde aan het begin van dit jaar een prijsstijging door die de LOKO-mandatarissen in de Raad van Bestuur niet konden tegenhouden. “Wij als studentenvertegenwoordigers zijn natuurlijk helemaal geen voorstander van een prijsstijging,” laat LOKO-mandataris Toon Van Schel weten. Van Schel wijst erop dat op vraag van de studenten de prijs voor de laagste categorie op het zelfde niveau bleef.

Hoewel Alma het bedrijfseconomisch beter doet, blijft het studentenrestaurant niet onbesproken (zie pagina 15). Zowel Biesheuvel als Van Schel vinden de huidige prijszetting van Alma principieel te hoog. In vergelijking met studentenrestaurants in andere steden lijkt dat te kloppen. De studentenvertegenwoordigers klagen bovendien een gesprek aan inspraak aan.

Hoe dan ook is Alma een bedrijf in transitie. “Het antwoord op de vraag ‘wat is Alma?’ is helemaal veranderd,” vertelt Van Schel. “Het concept waarin een student om 12 uur een warme maaltijd gaat eten is volledig achterhaald. Studenten willen flexibiliteit. Alma moet zich heroriënteren, men is daar nu ook al mee bezig. Het Living Campusede

“Er waren altijd veel ideeën, maar er raakte niet veel concreet”

NORA SLEIDERINK, DIVERSITEITSMANDATARIS LOKO

(de idee om de campus tot een echte leefruimte te maken, red.) moet in de restaurants tot uiting komen.”

Van Schel vindt het positief dat Alma meer inzet op ‘beleving’, zoals het plaatsen van een lounge en kickertafel in Alma 2. “We zien dat dat studenten aanspreekt.”

Diversiteit

De post Diversiteit leefde dit jaar sterker dan vorig academiejaar, aldus mandataris Nora Sleiderink. “De afwezigheid van een ervaren coördinator of behulpzame voorgangers maakte het voor mezelf moeilijk om een invulling te vinden voor het mandaat.”

De belangrijkste verwezenlijking van de mandatarissen lijkt de fakbartocht in rolstoelen samen met vicerector Studentenbeleid Rik Gosselink en Diversiteit Katlijn Malfliet. “We hebben de zichtbaarheid vergroot van de problematiek. Nadien hebben we alle fakbars gescreend. Met deze screening gaan we verder naar de raad voor toegankelijkheid en zij gaan daarmee verder.”

Toch zijn er volgens Sleiderink ook een aantal zaken zoals uitdagingen in gendermigratieproblematiek blijven liggen: “Na de uitsluiting van meisjes bij de 24 urenloop wilden we een actie op poten zetten. Daar was eerst wel animo voor, maar door interne moeilijkheden is er niets van gekomen.”

Een terugkerend probleem, vindt Sleiderink: “Er waren altijd veel ideeën, maar door het ontbreken van iemand die alles in goede banen leidde, raakte niet veel concreet.”

Duurzaamheid

Een nieuwe post dit jaar was Duurzaamheid. Al is er bij dat mandaat van concrete verwezenlijkingen geen spoor. Mandataris Caroline Hermans diende een tijdje geleden haar ontslag in.

Zelf blikt ze positief terug op haar ervaring als mandataris. “Ik kon het moeilijk combineren met mijn studies, maar Mobiliteit en Diversiteit hebben heel wat werk verzet. Mijn mandaat was een struikelblok, omdat ik een verkeerde tijdsinschatting had gemaakt en de post volledig nieuw was.”

“Duurzaamheid was soms een beetje moeilijk,” vindt Biesheuvel. “Er is niet genoeg gedaan. Het minimale is gebeurd, vol goede moed en ambitie. We hebben alle ideeën echter niet kunnen waarmaken.”

Hermans ziet de toekomst van Duurzaamheid binnen LOKO rooskleurig in: “De KU Leuven verwelkomt Duurzaamheid met open armen. Ik denk dat mijn mandaat volgend jaar nog zal bestaan.”

Mobiliteit

Met de Mobiliteitspost haalde LOKO Sociaal de nationale media door het aanklaarten van de GAS-boetes voor het fout parkeren van je fiets. Mobiliteitsmandataris Delfhine Ramon blikt tevreden terug: “We hebben bij de GAS-boetes snel gereageerd. We proberen dat te veranderen, al is het geen makkelijk dossier.”

Naast de GAS-boetes speelde ook het nieuwe circulatieplan van de stad een belangrijke rol voor de mandataris: “We hebben sterk ingespeeld op het circulatieplan.

Acco

Veruit het belangrijkste Acco-thema dit jaar was de uitrol van het leerplatform Sofia. Door een te hoge prijs en een meerwaarde die niet altijd duidelijk is, spraken zowel studenten als universiteit zich uit tegen Sofia in haar huidige vorm. “Sofia is drie jaar geleden door de AV goedgekeurd,” duidt Biesheuvel. “Het is anders uitgedraaid dan het oorspronkelijk geportretteerd was. Nu heeft de AV heeft zich duidelijk uitgesproken.”

“Wij hebben altijd opengestaan voor klachten van studenten,” gaat Biesheuvel verder. “Joost Vermote (*Accomandataris, red.*) organiseerde sessies om te praten over de aanpak.”

Of LOKO niet te laat was met actie te ondernemen? “Wij hebben net zelf de discussie geopend naar de studenten. Sofia bestaat al twee jaar en bijgevolg hadden we het evengoed kunnen laten voor wat is, maar toch wilden we meer inbreng van de studenten. Net daarom hebben we meerdere malen proactief een platform aangeboden aan de studenten waar constructief van gedachten kon worden uitgewisseld.” Hoewel de beslissing nog niet genomen is, ziet het er naar uit dat de reactie van studenten en dus ook LOKO resultaat oplevert, gezien Acco de gemiddelde prijs waarschijnlijk verlaagt.

“Daarnaast zijn we dit jaar trouwens ook actief gestart met een bezoek aan de verschillende cursusdiensten, waardoor we nog beter onze rol konden opnemen als mogelijke bemiddelaar in geval van problemen,” voegt Vermote toe.

“Ik was niet per se *the right man for the right job*”

TOM BIESHEUVEL,
COÖRDINATOR SOCIAAL LOKO

FOTO Kalina De Blauwe

Veto's Jaaroverzicht

TEKST PAUL-EMMANUEL DEMEYERE, JASPER VAN LOY EN HEIDI VAN ROMPUY
BEELD VETO-ARCHIEF | SELECTIE KALINA DE BLAUWE

1. De studenten beginnen hun academiejaar **zonder leiders**. Zowel de Leuvense studentenkoepel LOKO, de Studentenraad KU Leuven (Stura) als de Vlaamse Vereniging voor Studenten (VVS) hebben op dat moment geen voorzitter en hebben heel wat lege mandaten. Later in het jaar kregen de laatste twee verenigingen nog wel een voorzitter.

2. Geen leiders, wel een **nieuwe fakbar**. De Pavlov wordt omgedoopt tot De Recup en wordt de fakbar van de studenten psychologie en industrieel ingenieur. In het bijhorende cantuszaaltje is na een tijd geen eigen drank meer welkom.

3. Nog meer verandering: Nick de flik wordt **Rik de flik**. Rik De Langhe neemt de fakkel over van Nick Van Den bussche als Leuvense studentenflik. Wij konden de kersverse studentenflik alvast strikken voor een exclusief interview. De NV-A was echter niet tevreden dat ze de naam nog niet eerder wist. "We wilden de spanning opbouwen voor de studenten," verklaart Marc Vranckx de woordvoerder van de Leuvense politie.

12. Volgend academiejaar zullen de **kotprijzen** wellicht dalen. Oorzaak is een klein overschot op de markt. Ludo Clonen van de huisvestingsdienst roept studenten op om niet te hard van stapel te lopen: "Ga niet in maart op zoek. Je zal er als student bedrogen uitkomen."

11. De KULeuven reikt op 10 februari haar **eredoctoraten** uit. Veto voelt kersvers eredoctor Peter Bouckaert van Human Rights Watch aan de tand. Over de zin of onzin van die eredoctoraten kan worden gedebatteerd. De conclusie? "Zinvol, maar niet noodzakelijk nuttig." Het patroonsfeest wordt grondig hervormd en opengesteld voor alle studenten.

10. Naast het nieuwstedelijk en **FABULEUS** heeft Leuven sinds december 2015 een derde stadsgesellschaft: het sociaal-artistische collectief **Cie Tartaren**. "Het is ons engagement om nu nog straffer werk te maken

vanuit de mensen," laat coördinator Wim Oris optekenen in Veto.

13. Veto 14 is de eerste editie die te lezen valt op de **nieuwe website**, gebouwd door de Leuvense start-up Statik. "De site is visueel sterker en interactiever dan ooit," zegt hoofdredacteur Roderik De Turck. "Alles is beter."

14. Opschudding aan het Hoger Instituut voor Wijsbegeerte. Een geval van **agressie** tussen professor en een assistent zet de faculteit in rep en roer. De lessen van de prof in kwestie worden opgeschort.

23. De stad Leuven wil **GAS-boetes** van 55 euro invoeren voor foutgeparkeerde fietsen, dat is evenveel als voor een verkeerd geparkeerde auto. LOKO protesteerde.

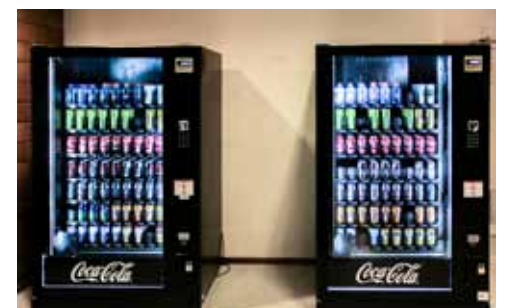
22. Ondanks de inspanningen van de stad en de KU Leuven is 40% van de koten **niet brandveilig**. In totaal voldoet de helft van de koten op een of andere manier niet aan de norm.

25. Eind augustus voert de stad Leuven het **nieuwe circula-tieplan** in. Dat moet de binnenstad autoluw maken. De communicatie rond het nieuwe project ging niet van een leien dakje.

24. Studentenkoepel LOKO heeft zich **her-vormd**. De organisatie krijgt een nieuwe structuur, wil meer evenementen ondersteunen via project-subsidies en er minder organiseren.

21. De **drank- en snackautomaten** van Alma zijn big business. Ze zijn goed voor 6 procent van de totale omzet. Toch wil CEO Daniël Lips daar iets aan veranderen: "Suiker is de witte dood. Daarmee komt het aanbod van frisdranken in het vizier."

26. Na jaren onenigheid stapt **Stura** uit **VVS**. Een paar dagen later volgt de studentenraad van de UAntwerpen. Is dit het einde van de

4. Bij de opening van het nieuwe academiejaar wijdt rector Rik Torfs zijn volledige speech aan de **vluchtelingenproblematiek**. De KU Leuven biedt net geen twintig vluchtelingen bed, bad en brood, maar hoger onderwijs voor vluchtelingen komt er niet. Een Vetojournalist volgt voor een reportagereeks de omgekeerde route van de vluchtelingenstroom.

5. De Leuvense sp.a duidt **Mohamed Ridouani** aan als lijsttrekker voor de gemeenteraadsverkiezingen van 2018. Bruno Tobbacq houdt de deur voor zichzelf op een kier, vader Louis is formeel: "Bruno doet niet mee en dat is een feit."

6. De **24 urenloop** van dit jaar moet het zonder de faculteit Letteren doen. Na hun tweede plaats van vorig jaar wint Apollon opnieuw het pleit. Veto TV legde alles vast op beeld.

9. Nu het **einde van Tobbacqrad** in zicht is, evalueerde Veto twintig jaar Leuven onder burgemeester Louis. "Het oordeel over mijn schoonheid moet ik aan anderen overlaten," vond hij zelf.

8. De financiële problemen bij de **hogescholen** lopen als een rode draad doorheen het academiejaar. Ze zien hun studentenaantallen stijgen, maar hun middelen dalen. "We maken verlies en dat loopt in de miljoenen," zegt Machteld Verbruggen, directeur van Thomas More, in Veto.

7. De KU Leuven is vragende partij om een **derde genderaanduiding X**, naast M en V, toe te voegen aan de inschrijvingsprocedure. Wettelijk gezien is dat onmogelijk, maar minister van Justitie Koen Geens (CD&V) werkt aan de wetgeving.

15. Sinds Veto 17 vind je deze krant op alle **campussen** van de KU Leuven. In een campuseditie belichten we ze allemaal, van Oostende tot Diepenbeek. Vanaf dan brengt Veto ook meer campusnieuws.

16. Studenten met zware ziektes kunnen geen groot studieprogramma opnemen. Hierdoor krijgen ze geen **kinderbijslag**. "Schrap die regel," klinkt het.

17. Zeven kringtonelen betreden de scène voor het Interfacultair Theaterfestival: AKM, Babylon, Historia, NFK, Medica, VRG+Economika en Wina. Sterkhouders Politika en Katechetika zitten in een overgangsjaar en zijn niet op het appel. De hervorming van organisator LOKO maakt het voortbestaan van IFTf onzeker.

19. De Vlaams-nationalistische studentenvereniging **NSV!** betoogt naar jaarlijkse traditie in Leuven. Door de terreurdreiging wordt de betoging met enkele maanden uitgesteld.

Even traditioneel was er ook een linkse tegenbetoging. Uiteindelijk bleven grote onregelmatigheden uit door de talrijke politieopkomst.

18. In fakbar Huis der Rechten (HdR) loopt een **dagdisco uit de hand**. De politie moest uiteindelijk tussenbeide komen om de gemoederen te bedaren. Na het incident stelt studentenkoepel LOKO zich vragen over de band tussen het HdR en haar moederkring, het VRG.

20. Op 22 maart werd ons land opgeschrikt door twee zware aanslagen. In totaal kwamen 32 mensen om en vielen 350 gewonden. De Leuvense studenten reageerden op zoveel blind geweld met een indrukwekkende **minuut stilte**.

Sociaal

IN GESPREK MET ZUHAL DEMIR

“Ik besef dat ik streng ben, maar door rondhangen ga je er niet komen”

Pitbull van de N-VA, allesbehalve verlegen om straffe uitspraken, een veelbesproken passage in 'Terug naar eigen land' en een verleden aan de KU Leuven. Stof genoeg voor een gesprek met Zuhail Demir.

SIMON GRYMONPREZ EN NAOMI BONNY

Een zomerse dag in de Wetstraat. Zomers genoeg om te interviewen in open lucht, dacht Zuhail Demir. In het nabijgelegen Warandepark ploffen we ons neer op een graspleintje voor een gesprek. “Wat een nostalgie, de studenten van *Veto* op bezoek,” zegt ze. “Is het redactielokaal nog altijd zo vuil?”

Je hebt een verleden aan de KU Leuven. Waarom koos je voor rechten?

Zuhail Demir: “Ik heb heel duidelijk gekozen vanuit mijn engagement om mensen juridisch te kunnen bijstaan. Ik was ook al sinds de middelbare school actief bezig met mensenrechten bij Amnesty International en organiseerde bijvoorbeeld ook activiteiten zoals Schrijf-ze-VRIJdagen.”

“Ik was trouwens de eerste binnen mijn familie die ging studeren. Daarbovenop was ik ook de eerste uit onze allochtone gemeenschap in Genk. ‘Op kot gaan’ kenden ze niet. We hebben, en vooral mijn papa, dat vaak moeten uitleggen. Mensen uit de gemeenschap spraken mijn vader aan: “Uw dochter op kot, zou je dat wel doen?”

“Mijn ouders wisten echter zelf ook niet goed hoe alles precies verliep. In de eerste kandidatuur (*equivalent van huidige eerste bachelor, red.*) feeste ik heel veel en kwam ik dan ook elk weekend doodop thuis. En mijn ouders maar medelijden hebben met mij omdat ik daar in Leuven zo hard moest studeren!” (*lacht*)

Had je het gevoel dat je als pioniersstudent barrières moest overbruggen?

Demir: “Ik voelde mij echt Alice in Wonderland op de universiteit. In mijn tijd was er ook geen begeleiding voor pioniersstudenten. Dat was niet evident.”

“Kijk, wij *politiekers* zeggen altijd: we moeten kansen scheppen en grijpen. Ik was beursstudent, mijn ouders kregen kindergeld en ik kon op peda in Leuven. De kansen waren er en ik heb ze ook gegrepen.”

“Een derde belangrijke factor is context. Er zijn grote barrières voor mensen die uit een arbeidersgezin of allochtone gemeenschap komen. Dat zijn hoge drempels die je moet overwinnen en dat is niet evident. Ik geloof heel erg in opgaande mobiliteit vanuit een arbeidersmilieu en allochtone gemeenschap. Als je de cijfers bekijkt, denk ik niet dat dat nu goed zit.”

“Context is heel bepalend. Kansen grijpen en kansen nemen, allemaal goed. Je hebt ook een context waarin je vastzit. Dat wordt soms vergeten.”

De politiek heeft daar dan toch een verantwoordelijkheid?

Demir: “Dat is moeilijk. Ik vind dat wij heel veel kansen hebben in Vlaanderen. Mits een goeie sociale verzorgingsstaat met goede voorzieningen denk ik dat het mogelijk moet zijn om vanuit context omhoog te klimmen. Het verhaal van *yes you can*: daar geloof ik in. Wij moeten er als overheid over waken dat we genoeg kansen voorzien.” “Ik hoor

dan van tweede- of derdegeneratieallochtonen de opmerking: mevrouw, we krijgen toch geen kansen, ze zeggen toch tegen ons, we gaan niet worden aangeworven. Als ik dat hoor, word ik *keikwaad* natuurlijk. Ik

“Er zijn grote barrières voor mensen die uit een arbeidersgezin of allochtone gemeenschap komen”

zeg dan terug: zie eerst dat je zelf in orde bent en je diploma haalt of *goeie* stiel leert”

“Ik besef dat ik streng ben. Maar door gewoon rond te hangen ga je er niet komen: je moet wel iets doen. Vergooi toch die kansen niet! Laat je niet inpraten in een negatief verhaal en laat je niet in de rol van slachtoffer duwen. Als die jongeren dat horen, vinden ze dat hard. Maar het leven is niet gemakkelijk natuurlijk.”

Pintjes tappen

Je was heel erg actief als student. Kenmerkt die gedrevenheid jou?

Demir: “Ik ben actief geweest bij VRG en dat was echt *the time of my life*. Ik tapte pintjes in het HdR. Maar wat ik ook zo fantastisch vond, was dat groepsgevoel. Mijn studententijd was echt de beste tijd van mijn leven.”

Is het datzelfde engagement dat je drijft in je job als parlementslid?

Demir: “Ja. Uiteindelijk is politiek ook een engagement. Dat mag je niet zien als een job of beroep. Diegenen die dat louter doen om een inkomen te hebben, zijn niet goed bezig.”

“Ik stoorde me vorige week bijvoorbeeld echt aan het debat over het langer werken van parlementsliden. Ik vind het niet meer dan normaal dat wij het goede voorbeeld geven. Ik heb zelfs nooit gedacht om te stoppen wanneer ik 55 ben.”

“Ik doe het nog steeds met hetzelfde engagement als toen ik student was. Eigenlijk is mijn huidige job daar wel een verlengstuk van. Studentenleven bis!” (*lacht*)

Zijn er nog grote drijfveren naast dat engagement?

Demir: “Verontwaardiging is volgens mij ook een vereiste. Als je dingen in beweging wilt brengen en dossiers wilt veranderen, moet je eerst verontwaardigd zijn. Als er twee doden vallen bij een staking of Coucke (*Marc, oprichter van Omega-Pharma en investeerder, red.*) betaalt zijn belastingen niet, moet je vanuit die verontwaardiging de dingen proberen te veranderen.”

Sympathieke kant

Velen waren verontwaardigd na je passage in 'Terug Naar Eigen Land' waar je nogal ongezouten discussies aanging met vluchtelingen en medereizigers over migratiethema's.

Demir: “Ik merkte daar toch twee verschillende reacties. Er waren inderdaad mensen die vonden dat ik te hard was, vooral op social

media en in de pers. Mensen die mij aanspreken, zijn meestal erg positief en zijn blij dat ik ook de moeilijkere dingen durfde te zeggen.”

“Je kon daar ook gratis verklaringen gaan afleggen en je van je meest sympathieke kant laten zien. Soms had ik zelf het gevoel dat ik al die mensen wilde helpen en ze allemaal wilde meenemen, maar je weet ook wel dat dat niet de juiste oplossing is.”

Begrijp je dan niet dat mensen dat hard vinden?

Demir: “Ik denk ook wel dat dat lag aan de taal. Ik vond het mijn taak om de leugens

hier in Europa niet gaat op de manier die hen beloofd is. Maar dat moest dan in heel gemakkelijk Engels zonder al te veel nuances.”

Je reageerde heel kwaad toen men de vergelijking maakte met jouw migratieachtergrond.

Demir: “Ja *tuurlijk*, mijn pa was geen vluchteling hé! Mijn vader is naar hier gekomen op vraag van de overheid. De Belgen wilden de jobs in de mijnen niet doen. Mijn vader heeft vanaf dag één moeten werken en moeten bijdragen tot het sociale systeem.”

Hoe zou jij de vluchtelingenproblematiek dan aanpakken?

Demir: “Hoe langer ik daar was, hoe meer ik de indruk kreeg dat het echt geen oplossing is om mensen naar hier te laten komen. Mensensmokkelaars verrijken zich met die *big business*, terwijl er jaarlijks 5.000 mensen sterven in die Middellandse zee. Waar zijn we dan in godsnaam toch mee bezig?”

van de mensensmokkelaars daar te doorbreken en uit te leggen aan die mensen dat het

“Wij moeten er als overheid over waken dat we genoeg kansen voorzien”

FOTO Simon Grymonprez

De legende

Reine Meylaerts

Sommige proffen hebben een naam die in heel Leuven klinkt als een bel. Het zijn bronnen van verhalen, confessions en legendes. Veto voelt enkelen van hen aan de tand.

“Maar maak daar nu niet de titel van hé!”

FOTO Annaleen van Kuyck

Ooit bekogelde ze haar eigen proffen met sneeuwballen, vandaag doceert Reine Meylaerts zelf literatuurvakken. Als president was ze bijzonder actief, als twitteraar wat minder.

SIMON THYS EN ARNE SONCK EN EVA SEVRIN

Voor Letterenstudenten is professor Meylaerts vooral "die van Europese." In Europese literatuur en cultuur probeert ze studenten Taal- en Letterkunde de hoogtepunten van de Europese canon aan te brengen. Veel boeken en veel auteurs dus, die menig eerstejaars tot wanhoop hebben gedreven.

Dat Meylaerts' kantoor, een kleine kamer in het Erasmushuis, ook als privébibliotheek lijkt te dienen, is dan ook geen wonder. Het is het decor voor een boeiend gesprek, enkel af en toe onderbroken door "Maar maak daar nu niet de titel van hé!"

U bent de enige vrouw in onze reeks De Legende. Vindt u dat jammer?

Reine Meylaerts: "Het is zo dat er procentueel gezien al veel minder vrouwelijke proffen zijn. Het is dus logisch dat dat zich ook uit in een reeks als deze. Ik vind die ongelijke verdeling enorm jammer. Ik ben echt voor quota. Je ziet dat dat werkt in de Scandinavische landen, waarom niet hier?"

"Ik ben echt geen fan van artificiële werelden, ook niet op beroepsvlak. Ik denk dat quota de verhoudingen op zo'n manier kunnen veranderen dat we een

gendermix krijgen die wel de buitenwereld reflecteert."

Denkt u dat vrouwen het moeilijker hebben aan de universiteit?

Meylaerts: "Ja, absoluut. Dat is gewoon in het algemeen zo. Een mooi voorbeeld dat ik hierbij altijd geef zijn de audities bij orkesten. Tot een tijd geleden waren de muzikanten bij de grote orkesten steevast mannen, die waren dan zogezegd beter."

“Als het op niets uitdraait, open ik wel een frituur”

"Tot ze audities met gesloten gordijn gingen doen en hop, het aantal vrouwen schoot omhoog. Ik zeg natuurlijk niet dat dat moedwillig gebeurde, zo simpel is het niet. Maar als dat onevenwicht rechtgetrokken kan worden met een aantal maatregelen dan moet dat zeker."

"In de Scandinavische landen is het bijvoorbeeld zo dat mannen ook vaderschapsverlof moeten nemen, in tegenstelling tot

hier waar heel wat maatregelen nog steeds extra discriminerend werken. De KU Leuven werkt momenteel niet met quota, maar ik ben er wel voor. Ook het genderbeleid is nog niet zo goed geïmplementeerd. Men werkt daar wel naar toe maar het gaat mij allemaal wat te langzaam. Maar misschien ben ik te ongeduldig."

Media en politiek

U besprak ook "Freule Julie" van Strindberg in uw lessen, nu niet echt een vrouwvriendelijk stuk. Stoort u dat dan niet?

Meylaerts: "Daar kan ik me dan even over zetten omdat ik het wel een sterk toneelstuk vindt. Het blijft natuurlijk ook een tijdsdocument. Bovendien vind ik dat we de mensen van toen weinig lesjes te leren hebben."

"Dat geldt ook voor de superioriteit die wij als West-Europa tentoon spreiden ten opzichte van bijvoorbeeld de islam op vlak van gelijkheid. Wij zouden ons moeten schamen, want die gelijkheid is er hier ook nog altijd niet. Kijk naar de generatie van mijn moeder. Zij moest stoppen met werken toen ze huwde. In het licht van de geschiedenis hebben we pas gisteren de eerste stappen op dat vlak gezet."

"Die gelijkheid ligt me dus wel nauw aan het hart, ook naar andere groepen toe. Daar is nog enorm veel werk aan de winkel. Onderwijs in België is nog steeds enorm sociale ongelijkheid bevestigend en weinig inclusief. Eigenlijk staan we nergens. Qua discriminatie van één bepaalde groep hoop ik dat het niet uitdraait op situaties als in de jaren

30. Ik vraag me af of we daar echt zoveel uit geleerd hebben."

"Bovendien wordt soms vergeten dat iedereen daar een actieve rol in heeft. Het is heel makkelijk om te zeggen: de media doet dit, de politiek doet dat, maar de media en de politiek, dat zijn wij. Ik geloof niet in de scheiding tussen het collectieve en het individuele gegeven. Het blijft een verhaal waarin iedereen naar zichzelf moet kijken."

Plaatsen beperkt

U hebt Romaanse filologie gestudeerd.

Meylaerts: "Mijn ouders wilden dat ik farmacie ging studeren. Ik deed graag wetenschappen en was daar ook goed in, maar ik heb me daar sterk van afgekeerd toen ik van iedereen hoorde: ja, dat is wel een mooi beroep voor een meisje, dan ben je altijd thuis. Ik had niet echt een plan, maar als ik één ding wist was het dat ik niet altijd thuis wilde zijn. Een job waar je hele dag voor je gepland staat is echt niets voor mij."

Wanneer besloot u professor te worden?

Meylaerts: "Ik ben daar echt ingerold. Mijn ouders hadden geen universitair diploma dus dat lag niet direct in mijn horizon. Ik was aanvankelijk echt bij de beste studenten van het jaar. Toen ik in het presidium (*Meylaerts was vicepreses van Romania, de voormalige kring van studenten Romaanse filologie, red.*) kwam, stopten mijn punten wel met stijgen. Ik had toen ook nog niet echt het idee om prof te worden. Het is de prof waarbij ik mijn licentieverhandeling (*vroegere thesis, red.*) deed geweest die mij overtuigd heeft te doctoreren."

"Daar heb ik dan ontdekt hoe geweldig ik onderzoek vond en besloot ik er verder in te gaan. Dat is heel lang onzeker geweest, de plaatsen zijn immers beperkt. Maar ik had wel altijd zoiets van: als mijn doctoraat af is en het draait op niets uit, dan open ik wel een frituur daarna. Ik doe nu wat ik graag doe en we zien wel."

"Gelukkig is het allemaal goed gekomen."

U doceert zowel pure kennisvakken, zoals Europese literatuur en cultuur, als inzichtsvakken. Waar ligt volgens u de grootste meerwaarde?

Meylaerts: "Ze zijn natuurlijk allebei nodig. Het is logisch dat je in het eerste jaar een brede basis meegeeft. Voor hogere jaren vind ik het vanzelfsprekend dat daar inzicht en discussie bij komt kijken."

"Dat is ook wat dezerichtingen zo sterk maakt: soms komen er vragen waarop verschillende antwoorden mogelijk zijn. Dat maakt veel studenten onzeker, maar daar moeten zij ook mee leren omgaan. Het is net wat onze studenten zo goed voorbereidt op de arbeidsmarkt."

"De competenties die wij willen aanbrengeven geven uitzicht op jobs die het laatst door computers overgenomen zullen worden. Het is vooralsnog niet programmeerbaar wat jullie doen. Dat is dan ook de essentie van universitair onderwijs. Wij willen niet aan *monkey training* doen, maar maak daar maar niet de titel van hé! (*lacht*) Onze bedoeling is om studenten voor te bereiden op een complexe wereld."

“Ik vraag me af of we zoveel geleerd hebben uit de jaren 30”

Denkt u, vanuit uw ervaring in het presidium, dat studenten nu minder geëngageerd zijn dan vroeger?

Meylaerts: "Ik heb wel die indruk, maar dat is natuurlijk geen wetenschappelijk bewijs. Als ik zo vergelijk, lijkt het mij toch minder. Ik merk nu bijvoorbeeld geen enkel spoor van stakingen. Wij staakten minstens één keer per jaar."

"Nu heeft er geen haan gekraaid naar het verhogen van het inschrijvingsgeld. Als bij ons de Alma ook maar vijf frank duurder werd, was Leuven te klein! Dan trokken we op straat en liep Walter Pauli (*journalist bij Knack en voormalig redactiesecretaris van Veto, red.*), nog steeds een goede vriend, voorop met een megafon. (*lacht*)"

"We sloten alle aula's af en hebben toen ook ooit een prof met sneeuwballen bekogeld. Misschien zijn dat oubollige manieren geworden. Het kan ook dat het engagement zich nu gewoon anders uit natuurlijk."

Wij ontdekten ook dat u een Twitter account heeft, met één toch wel opmerkelijke post: "Chillen in de zetel".

Meylaerts: "*(Lacht verbaasd)* Dat moet mijn zoon geweest zijn, zelf doe ik helemaal niets op Twitter."

Student

OP ZOEK NAAR EEN NIEUWE ROL VOOR ALMA

Quo vadis, Alma?

Niemand lijkt vandaag de dag echt tevreden over de positie van Alma. "We moeten ons bezinnen over de rol die Alma moet spelen," vindt ook vicerector Studentenbeleid Rik Gosselink.

SIMON GRYMONTREZ EN JOES MINIS

Kritiek en existentiële vragen over studentenrestaurant Alma zijn in Leuven nooit veraf. Studenten vinden het te duur en klagen over weinig inspraak. De universiteit vraagt zich af welke rol het bedrijf moet spelen binnen een veranderende studentengemeenschap.

"Mocht ik student zijn, zou ik dat ook zeggen," reageert CEO Daniël Lips laconiek. "Studenten willen altijd zo goedkoop mogelijk eten, dat is de logica der dingen. Maar je moet nu eenmaal roeien met de riemen die je hebt."

Te duur

Afscheidnemend LOKO Sociaalcoördinator Tom Biesheuvel is duidelijk: "Er zou veel minder discussie over Alma zijn als de maaltijdprijs voldoende onder de marktprijs zou liggen. Ze zou dan altijd de beste keus zijn en minder of zelfs helemaal niet meer in vraag gesteld worden. Dat is nu wel het geval."

Toon Van Schel is LOKO-mandataris in de Raad van Bestuur van Acco en treedt Biesheuvel bij. "De prijzen liggen zeker te hoog, voornamelijk in vergelijking met de privé-markt."

Biesheuvel heeft twijfels bij het huidige Alma-model. "Ik stel me soms vragen bij Alma in haar huidige vorm. Die meerwaarde zou je perfect kunnen herstellen door de maaltijden goedkoper aan te bieden." Biesheuvel beseft dat die extra subsidiëring invloed heeft op andere studentenvoorzieningen. "Om dat in Leuven te bereiken, zouden er misschien extra subsidies uitgekeerd kunnen worden. Dat zou impliciet ook weer ten koste van andere posten uit de begroting zijn.

Het is nog maar de vraag of de studenten dat willen."

Is Alma te duur? Een vergelijking met andere studentenrestaurants dringt zich op. De gemiddelde maaltijdprijs in Gent is zo bijna een euro goedkoper, al ligt de laagste aangeboden maaltijdprijs bij Alma wel lager dan in Gent (3,20 in plaats van 3,40 euro). Met Antwerpen is het verschil een stuk minder groot: een halve euro, nog steeds een significant verschil.

Op de vraag of de Alma-maaltijden te duur zijn, reageert CEO Daniël Lips ambigu. "Je kent de vijf G's van Alma (*goed, goedkoop, gezond, genieten, gemakkelijk, red.*). Goedkoop is daar dus één van en wij hechten daar veel waarde aan. Wij willen zo goedkoop mogelijk maaltijden aanbieden." Op de vraag of de prijzen nu principieel te hoog liggen, wil Lips geen duidelijk antwoord kwijt.

Is er dan een tekort aan subsidies, zoals de studentenvertegenwoordigers vinden? "Dat is een delicate kwestie. Hoe meer, hoe liever natuurlijk," reageert Lips. "Bij de verdeling van de middelen moet natuurlijk ook rekening gehouden worden met anderen."

"We spenderen al meer 30 procent van onze middelen voor studentenvoorzieningen aan Alma," reageert vicerector Rik Gosselink kordaat. "We kunnen dat niet verhogen."

Onderzoek

Toch lijkt ook de universiteit niet helemaal gelukkig met de huidige situatie. "Er is al enkele jaren een afname van de verkoop van warme maaltijden," zegt de vicerector, "we moeten dat dus heel kritisch bekijken.

Het is de bedoeling om nu na te gaan bij studenten: waarom ga je in de Alma eten? Omdat het goedkoop moet zijn? Of liefst omdat het goedkoop mag zijn, maar vooral lekker? We moeten ons echt gaan bezinnen over de rol die Alma moet spelen."

Daarom loopt nu een onderzoek naar welke rol Alma in de toekomst zal vervullen, onder meer onder leiding van een aantal professoren uit sociale wetenschappen. De resultaten daarvan worden bekend gemaakt in de eerste helft van volgend academiejaar.

"De warme maaltijden dalen lichtjes, maar de grote daling die er was de vorige jaren is wel achter de rug," nuanceert Lips. "Bovendien stijgen de snacks fel. Studenten hebben andere voedingsgewoonten. Alma moet inderdaad constant in beweging zijn."

Alma in beweging, maar is dat met genoeg studentenparticipatie? De studentenvertegenwoordigers klagen namelijk over een gebrek aan inspraak in de Raad van Bestuur. "Het is een probleem, ja," reageert Van Schel. "Er zou meer samenwerking moeten zijn tussen bestuur, kringen en kringvertegenwoordigers. Er is teveel een wij-zijverhaal op dit moment."

Ook rond de vraag of er te weinig studentenparticipatie is, fietst Lips heen. "Ik wil daar heel neutraal over zijn. De studentenvertegenwoordiging ligt vast, ook statutair, elkeen geeft zijn of haar invulling aan zijn of haar mandaat. Ik heb daar weinig over te zeggen."

Klagende studenten en een bezorgde universiteit. Alma mag dan bedrijfseconomisch terug gezonder zijn, niet alle twijfels zijn van de baan. Wordt vervolgd.

Bibs, bars en banken 8 plaatsen om beter te blokken

Het is prachtweert in Leuven en dat luidt traditioneel de blokperiode in. Zwoegen, zweten en vooral zoeken naar de plaatsen die de chillste studeervibe hebben. We vonden acht fijne blokplekjes.

QUINTEN EVENS

De hipsterste

Het aantal koffiebars in Leuven is de laatste jaren de lucht in geschoten. De Parijsstraat alleen al telt bijna meer hippe kleine bars dan centrum Gent. En wat past er beter bij een latte macchiato dan een cursus Methoden en Technieken? Bars à la Barbóék, Bar Berlin en Noir hebben prachtige houten tafels die het studeren bijna gezellig maken.

De meest kapitalistische

Ook de KBC heeft een bibliotheek in haar gebouw aan het station, die voor alle studenten openstaat. Je geeft je identiteitskaart af en je krijgt een bib-pasje in de plaats. De bib heeft niet ongelooflijk veel plaats, maar een betrouwbare bron geeft mee dat er gratis koffie en chocomelk te vinden is achteraan de bibliotheek.

De dichtstbijzijnde

Nergens beter dan thuis. Alleen is je eigen bureau meestal een plaats die je na twee dagen al zo beu bent dat je 's ochtends huilend opstaat. Er zijn minstens twee manieren om dat te ontwijken. Ten eerste is het een leuk idee om in je gemeenschappelijke ruimte te werken. Net zoals in een bib kan je de sociale druk om te studeren een beetje opvoeren, én je kan samen pauzeren.

Zeker in residenties is er altijd wel ergens een gemeenschappelijke ruimte met studerende studenten te vinden. Anderzijds zijn er ook veel koten die een plat dak hebben. Waarom niet enkele uurtjes genieten van je cursus in de open lucht?

De gezondste

Ga eens in een park studeren. Leuven kent duizenden parken en 90 procent daarvan heb je nog nooit bezocht. Kijk maar eens naar Google Maps. Wedden dat er in een straal van 500 meter drie parkjes liggen die je nog niet kende?

De verste

Een leuke hypothetische gedachte is om andere steden te bezoeken. Elke stad heeft haar eigen (universitaire) bibliotheek. Als je stad een externe campus van de KU Leuven herbergt, kan je daar gemakkelijk binnen met je studentenkaart van de KU Leuven.

De meest flexibele

Echte *diehards* en last-minuters durven ook 's avonds laat en in het weekend hun boeken bovenhalen. Daarvoor zijn Agora en de Arenbergbib wel erg interessant. Ze zijn allebei 7 dagen op 7 open, en dat tussen respectievelijk 8 en 24 uur (Agora) en 9 en 22 uur (Arenbergbib). De Arenbergbib heeft daarenboven een wijds grasplein om te ontspannen, Agora wordt dan weer geplaagd door ellenlange wachtrijen.

De ongezelligste

Ook de Alma opent weer haar deuren voor studerende studenten. Een geslaagde promotiestunt, want elk semester wordt Alma 2 overspoeld door blokkende studenten. Blokken en goedkoop eten of massaverveling en ongezelligheid? Alleszins iets om te overwegen.

De normaalste

Nergens beter dan in je eigen faculteit. Alle naslagwerken liggen voor het grijpen, je favoriete bibliothecaris kijkt door de vingers dat je je boek een dag te laat inlevert en je medestudenten hebben de notities van alle lessen die je al miste. Bezetting en openingsuren zijn te vinden via de site van de KU Leuven en de Quivr-app.

FOTO Kalina De Blauwe

Student

OOK GOEDE STUDENTEN SCHUIVEN STUDEERWERK OP DE LANGE BAAN

Moeder, waarom stellen wij uit?

Een diploma willen we allemaal, maar het studeerwerk durven we al eens uit te stellen. Verschillende wetenschapsdisciplines zoeken naar verklaringen en vinden die ook.

ROSALIE WAELEN

Uitstelgedrag - of procrastinatie voor de slimmeriken - komt voor in allerlei situaties, bij jong én oud. Maar onder studenten lijkt het fenomeen wel erg populair. "Dat vooral studenten worstelen met uitstelgedrag is niet verwonderlijk," zegt Katrien Gybels, psycholoog en psychotherapeut aan het Studentengezondheidscentrum van de KU Leuven. "Studenten moeten zich jarenlang inspannen voor ze hun diploma op zak hebben. Hoe langer je moet wachten op een beloning voor je werk, hoe lager de motivatie."

Een groot deel van de studenten ervaart blokken als iets onaangenaams. Daardoor is het heel begrijpelijk dat ze het studiewerk vaak uitstellen. "Bij uitstelgedrag vermijd je tijdelijk onaangename gevoelens door je bezig te houden met onbelangrijke dingen die op de korte termijn belonend zijn," verklaart Gybels.

Problematisch

Maar liefst driekwart van de studenten zegt wel eens problemen van hun uitstelgedrag te ondervinden, blijkt uit een onderzoek van TrendWolves. "Sommige studenten zullen door hardnekkig uitstellen met hun studies in de problemen komen," beaamt Gybels, "Veel studenten kunnen echter nog heel wat gedaan krijgen eens de taakspanning hoog genoeg is. De motivatie stijgt immers wanneer de beloningstermijn of deadline nadert."

Maar ook wanneer we weten dat de examens gevaarlijk dichtbij komen, kunnen we het vaak niet laten om voortdurend de laatste *KU Leuven Confessions* te lezen of urenlang nutteloze YouTube filmpjes te kijken. Liese Exelmans van de School voor Massacommunicatieresearch ziet een verklaring: "De moderne media zijn een handig instrument om dat wat je niet graag doet, uit te stellen. Ze werken als een soort mood-management. Zonder al te veel moeite kunnen ze je afleiden van het

onaangename gevoel dat je associeert met studeren."

Ook vanuit neurowetenschappelijk oogpunt is het eigenlijk niet zo vreemd dat we ons zo makkelijk laten afleiden. "Volgens neurowetenschappers ligt aan de basis van uitstelgedrag een complex hersenproces, namelijk de wisselwerking tussen het limbisch systeem en de prefrontale cortex," legt Gybels uit, "Als het limbisch systeem zintuiglijke prikkels waarneemt, bijvoorbeeld het horen van de 'ping' van je telefoon, is er een toename van impulsief gedrag. Langetermijndoelen, zoals studeren, die door de prefrontale cortex bewaakt worden, schuif je op dat moment opzij."

Ongedisciplineerd

We moeten het onszelf dus niet al te kwajk nemen dat we ons leerwerk zo gemakkelijk links laten liggen om een rondje te *snappen* of series te kijken. "Studenten die veel last hebben van uitstelgedrag beginnen zichzelf uiteindelijk te zien als ongedisciplineerd of lui. Ze denken dat ze gewoon beter hun best moeten doen. Maar uitstelgedrag is veel complexer dan dat," aldus Gybels.

Voor wie echt lijdt onder zijn of haar uitstelgedrag, heeft de KU Leuven hulp voorzien. Zo organiseert de Dienst Studietoelagen trainingen rond time management

en efficiënt studeren, maar je kan er ook voor individuele studiebegeleiding terecht.

Je kan natuurlijk ook aankloppen bij het Studentengezondheidscentrum. "Bijvoorbeeld wanneer je de indruk hebt dat je uitstelgedrag een vastgeroeste gewoonte geworden is, als je er veel over gaat piekeren of als je merkt dat je gemoedstoestand er onder gaat lijden," laat Gybels weten.

TIPS VOOR UITSTELLERS

Probeer je gewoontes beetje bij beetje aan te passen. Ga bijvoorbeeld voortaan tijdens je pauze even naar buiten te gaan in plaats van je Facebook te checken. Probeer de prikkels die je uitstelgedrag veroorzaken uit je gezichtsveld te brengen. Leg je smartphone dus niet naast je cursus, schuif je laptop weg wanneer je hem niet nodig hebt.

Ga na wat voor jou werkt, want dat is voor iedere student anders. De ene belooft zichzelf systematisch, iemand anders splitst een grote taak op in kleine doelen of kan enkel productief werken onder controle van anderen.

CARTOON Martijn Stoop

Stewards "Als ze onze rode jassen zien, luisteren ze"

Vorige week kregen de studentenstewards hun certificaten. Ze vinden hun taak vaak leuk, maar niet altijd even gemakkelijk. "Zonder stewards loopt het uitgaansleven in de soep."

JASPER VAN LOY EN STAF NYS

De raadschelders van het Leuvense stadhuis liepen afgelopen week vol

met fakbarverantwoordelijken en stewards. Zij kregen hun certificaten uit handen van schepen voor Studentenzaken Bieke Verlinden (sp.a) en vicerector Studentenbeleid Rik Gos-

selink. Enkel wie minstens tien uur heeft gesteward en de cursus van de politie heeft gevolgd, krijgt zo'n certificaat.

Op die cursus leren stewards heel wat bij, schetst studenteninspecteur Rik De Langhe. "We lichten toe hoe onze dispatchingdienst werkt en bespreken relevante zaken uit het politiereglement," zegt hij. "Daarnaast is er aandacht voor openbare dronkenschap en zelfverdediging."

De cursus eindigt met een praktijkoefening, zegt Jens, hoofdtaffer van 't ElixIr, de fakbar van de Vlaams Technische Kring (VTK). "Via rollenspelen met een acteur leren we om te gaan met dronken of agressieve mensen."

Dat dat af en toe nodig is, weten Marie, Stijn, Ellen en Eline, stewards bij Doc's Bar, de fakbar van Medica. "Als steward moet je veel over je heen kunnen laten gaan en een dikke huid hebben."

"Af en toe zijn mensen echt agressief," vult Jens aan. "Dat is soms spannend, want het is aan de stewards om de orde te hand-

haven. Zonder hen loopt het in de soep."

Toch zijn de stewards in het algemeen vrij positief over de Leuvense student. "De meeste studenten hebben veel respect voor stewards en kun je gemakkelijk kalmeren," vindt Jens. "De steward is goed ingeburgerd. Iedereen weet waarom we er staan en onze rode jas zorgt ervoor dat studenten naar ons luisteren," vullen Maarten, Louise-Marie en Astrid, stewards in Farmaceuticafakbar Den Bissluiter aan.

Fijn contact

In het algemeen doen stewards hun werk graag. "Het contact met de mensen is fijn," vinden de Doc's Bar-stewards. "Wanneer ze wat lichter in het hoofd worden, komen er vaak geestige gesprekken uit voort. Een klant haalde zelfs ooit goocheltrucjes met ons uit en toverde balletjes vanachter onze oren."

Niet alle anekdotes zijn echter zo fijn. "Dit jaar hadden wij veel problemen met een zwerver, die tot

drie keer toe langs onze stewards binnenglipte," zegt Jens. "De derde keer is de politie hem komen oppakken. Zijn identiteitskaart zat in hetzelfde plastic zakje als zijn tandenborstel."

In de wintermaanden is het dan weer minder aangenaam. "Na een stewardshift zijn je handen en voeten ijskoud. Gelukkig hebben we sinds dit jaar superwarme jassen." Jens beaamt dat: "Twee uur stilstaan in de regen is geen pretje."

LOKO-overlastmandataris Pieter-Jan Vaneerdewegh erkent het belang van stewards. "Ze hebben een grote impact, omdat ze problemen kunnen indijken voor ze escaleren. Hun grote troef is dat ze *peers* zijn van de feestgangers. Ze spreken niet vanuit een machtspositie, zoals de politie."

De Langhe bevestigt dat en vindt het belangrijk dat de stewards studenten zijn. "Vroeger was er veel meer overlast en stelde men de fakbars in het centrum in vraag. Nu zien buurtbewoners dat studenten zich zelf inzetten om de overlast te beperken en dat die inspanningen ook lonen."

Cultuur

SLOTAVOND INTERFACULTAIR THEATERFESTIVAL

NFK en VRG+Ekonomika halen Leuvense Oscars binnen

Na twee maanden theaterpret worden op het Interfacultair Theaterfestival (IFTf) de prijzen uitgereikt. Een miniversie van de Oscars, al staat de toekomst van het festival onder druk.

MARGOT DE BOECK EN HEIDI VAN ROMPUY

Fleurige cocktailjurkjes, vers gestreken hemden, een regen aan prijzen en een stevige voorraad cava: dat moet wel de slotavond van het Interfacultair Theaterfestival (IFTf) zijn. Aan het begin van de avond staan VRG+Ekonomika en de filosofen van NFK in *pole position*: elk zijn ze in maar liefst negen van de twaalf categorieën genomineerd. Historia zit hen met acht nominaties - een beetje onverwacht - op de hielen.

Uiteindelijk worden het de student-filosofen die aan het einde van de avond met de belangrijkste prijzen aan de haal gaan. Met de Bovenste Planken voor Beste Regie en Beste Stuk worden regisseurs Marie Schraepen en Nelis Jaspers beloond voor hun creativiteit. Ook de Veto-prijs is voor *KIDZ who DNT A.G.R.E.E.*

NFK gaat tijdens de bedankings-speech de humoristische toer op. Pjotr Hubin, die het ontwerp voor de tickets maakte, steekt een betoog tegen de klimaatopwarming af. Het is de letterlijke vertaling van Leonardo DiCaprio's aanklacht bij het in ontvangst nemen van zijn Oscar. Simon Bellens, de schrijver van het stuk, bedankt dan weer uitvoerig zijn promotor, omdat die dat in het voorwoord van zijn thesis vergeten was.

Verwarde jury

VRG+Ekonomika blijkt de beste acteurs in huis te hebben. Ze halen maar liefst drie van de vier individuele spelersprijzen binnen. Historia weet slechts één nominatie te verzilveren: die voor Beste Vormgeving.

Ook AKM gaat met één Bovenste Plank naar huis. Babylon schrijft tot slot twee prijzen op

NFK gaat tijdens de bedankingspeeches de humoristische toer op

FOTO Anneluus Vermeersch

WIE WON WAT?

Teaser: VRG + Ekonomika, **Omkadering:** NFK

Vormgeving: Historia, **Kostuums:** Babylon

Muziek: AKM, **Vetoprijs:** NFK

Mannelijke bijrol: Hendrik Van Eldere (VRG + Ekonomika)

Vrouwelijke bijrol: Soetkin Goossens (VRG + Ekonomika)

Mannelijke hoofdrol: Theo De Lepeleere (VRG + Ekonomika)

Vrouwelijke hoofdrol: Anneleen Laeremans (Babylon)

Regie: Marie Schraepen en Nelis Jaspers (NFK)

Stuk: NFK

haar naam. Wina gaat met lege handen naar huis en leek niet van de partij.

Jurylid Edgar Van Gijsel is duidelijk onder de indruk van het hele gebeuren. Bij de prijs voor Beste Mannelijke Bijrol leest hij de verkeerde lijst aan genomineerden voor. Rechtenkring VRG wordt "Verg". Presentator van dienst Nils Roofthoofd kijkt wat bezorgd telkens Van Gijsel zich aandient om een prijs uit te reiken.

En zo zitten de Leuvense Oscars er ook voor dit jaar weer op. Zij het dan met iets minder *glitter and glamour* dan haar Amerikaanse tegenhanger. Om tien uur 's avonds al staan de Universiteitshallen in rep in roer met foute danspases op

5, 6, 7, 8 van Steps. En dat terwijl het in de fakbars nog muisstil is.

Onduidelijke toekomst?

Het is nog niet duidelijk wat er met het Interfacultair Theaterfestival (IFTf) zal gebeuren na de hervormingen bij organisator LOKO, de Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie. LOKO wil meer evenementen ondersteunen door middel van projectsubsidies en minder activiteiten zelf organiseren. Mogelijk - en zelfs waarschijnlijk - zal de organisatie van het IFTf dus open komen te staan.

Komt de druk te liggen bij de toneelkringen zelf? Of springen vicerector Cultuur Katlijn Malfliet en de Dienst Cultuur van de KU

Leuven te hulp? Aan engagement en spelplezier binnen het huidige kringenbestand is geen gebrek, maar wie zich structureel achter de organisatie van het festival zal scharen, is voorlopig nog een vraagteken.

Het Interfacultair Theaterfestival (IFTf) kende dit jaar bovendien een moeizame start. Twee jaar geleden namen nog dertien kringen deel, nu schreven slechts zeven kringen zich in. Ook vaste waarden Politika en Katechitika worstelden met een overgangsjaar en lieten verstek gaan. En dat net nu het enthousiasme van de toneelkringen binnenkort van cruciaal belang zou kunnen worden.

Leuvense kritische pennen krijgen duw in de rug

Volgend academiejaar slaan STUK, 30CC en *rekto:verso* de handen in elkaar voor de Masterclass "Leuven Kritiek". Zo willen ze gepassioneerde kunstcritici in wording ondersteunen.

DAGMAR DIRKX

Wie dacht dat Leuven altijd al het zwakke broertje van Gent of Brussel was in de kunstkritiek, heeft het mis. "Tot pakweg tien jaar geleden was de Leuvense instroom in de kunstkritiek zeer groot, zowel in de meer algemene media als pakweg *De Standaard* of *De Morgen*, als in de gespecialiseerde tijdschriften als *rekto:verso* of *De Witte Raaf*," vertelt initiatiefnemer en directeur van het STUK Steven Vandervelden.

Hij verwijst onder meer naar schrijvers als Jeroen Peeters, Geert Sels of Ward Daenen die - allen met een Leuvense link - toch een stevige staat van dienst opbouwden in het kunstkritische vakgebied. Daar wil Vandervelden nu opnieuw in investeren.

Ook partner en coördinator van *rekto:verso* Wouter Hillaert merkt op: "Ondanks het feit dat Leuven de laatste tien jaar veel meer op de culturele kaart is komen te staan, is er niet op dezelfde manier geïnvesteerd in kritisch talent

met een Leuvense link. Daar willen wij samen op inspelen."

Hoog mikken

De analyse van Vandervelden en Hillaert tekent allerminst dat Leuven geen kwaliteit te bieden heeft. "Het heeft ook met netwerken te maken," weet Vandervelden. "Als er geen netwerken zijn, is het altijd moeilijker. Wij willen nadenken hoe we daar iets aan kunnen doen."

"We mikken vrij hoog"

STEVEN VANDERVELDEN, DIRECTEUR STUK

Het netwerk dat in de eerste plaats wordt ingezet, is dat van *rekto:verso* zelf. "Wouter schrijft bijvoorbeeld ook voor *De Standaard*. We hopen dat de deelnemers zo ook mensen leren kennen die weten hoe het wereldje werkt en hoe ze een tekst gepubliceerd krijgen."

Concreet worden acht à tien gepassioneerde kunstcritici voor de masterclass geselecteerd. Vanaf oktober 2016 tot april 2017 gaat de groep elke maand naartoe tentoonstellingen, dansvoorstellingen of theatervoorstellingen kijken, gekozen uit de programma's van STUK of 30CC. Daarna formuleren zij hun oordeel over één van de twee voorstellingen.

Op die teksten - drie recensies en twee meer diepgaande essays per deelnemer - geeft de groep feedback. "We vragen veel en het is niet vrijblijvend," geeft Vandervelden toe. "We mikken vrij hoog, dus moet je er echt wel voor gaan. We hopen mensen te vinden die de ambitie hebben om te schrijven over kunst."

Veranderde praktijk

Anderzijds merkt Wouter Hillaert op dat het geen noodzaak is om een professionele carrière in de kunstkritiek te ambiëren om zich aan te melden voor de masterclass. "Ik denk dat mensen die daar op mikken zich zeker moeten aanmelden, maar het is geen noodzaak. Vandaag de dag bestaat de kritische praktijk sowieso uit mensen die kunstkritiek halftijds combineren met een heel andere job."

Dat laatste feit heeft niet in het minst te maken met een veranderde kunstkritische praktijk: "De digitalisering van de kunstkritiek heeft eigenlijk ook meermogelijkheden gegeven aan mensen met die interesse om hun ei ergens kwijt te geraken, om ergens een plek te vinden waar hun schrijfsels met een publiek gedeeld kunnen worden," verklaart Hillaert.

Duurzaam

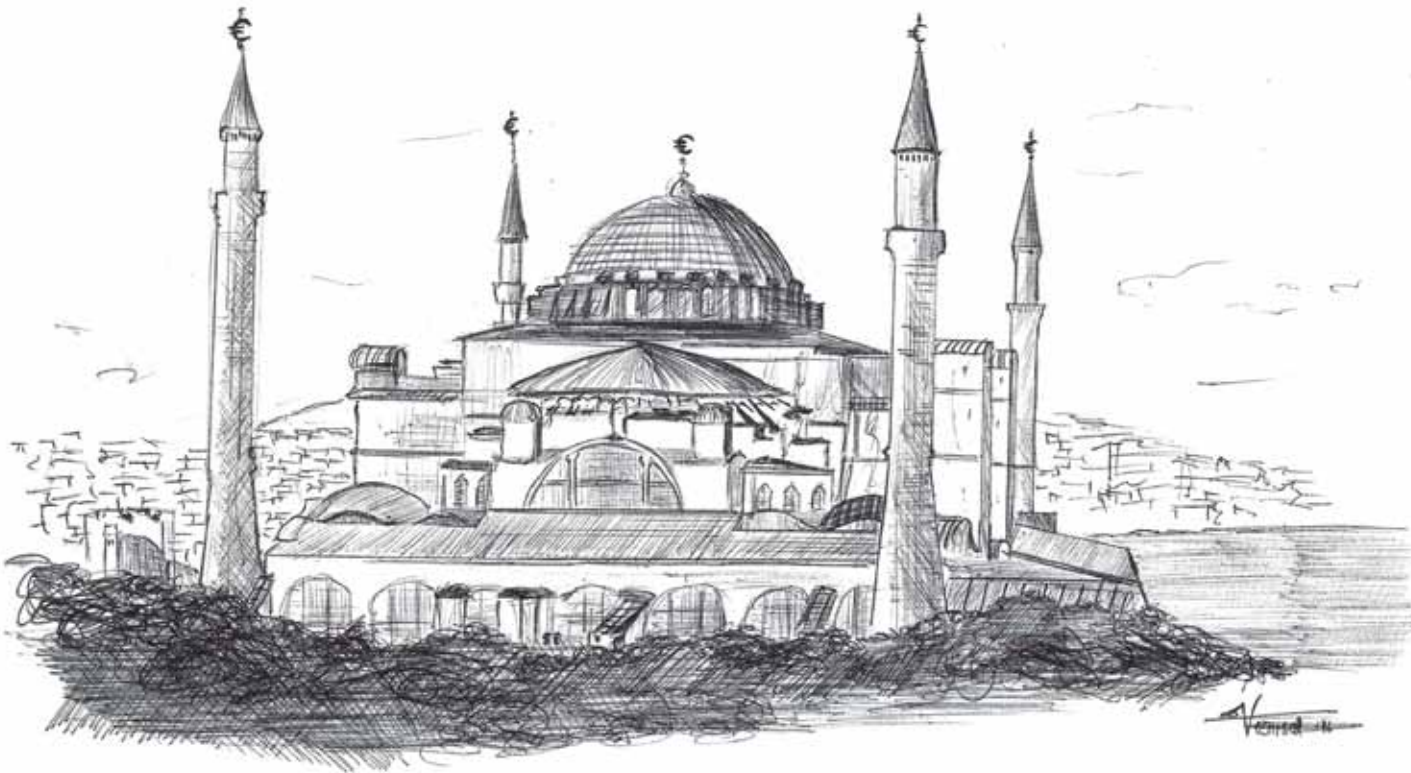
De betere teksten worden beloond met een publicatie in *rekto:verso*. Ook een doorverwijzing naar de Prijs voor de Jonge Kunstcritiek, de tweejaarlijkse prestigieuze Vlaams-Nederlandse prijs voor jonge kritische uitblinkers, is mogelijk. Bovendien wil Vandervelden het initiatief duurzaam maken: "Het is mijn ambitie om er iets blijvends van te maken. Dat je eigenlijk jaar na jaar een tiental goeie pennen in Leuven de kans biedt om dat stapje verder te zetten."

Wie interesse heeft, kan zich nog tot 1 juni 2016 aanmelden. Alle informatie vind je via <http://rektoverso.be/artikel/masterclass-leuven-kritiek>.

CULTUUR VOOR VREDE, VEILIGHEID EN DUURZAAMHEID

“Een harmonieus model is een fout uitgangspunt”

ILLUSTRATIE Quinn Vermeersch

Nederland wil jaarlijks 7 miljoen euro investeren in culturele samenwerkingen met landen net buiten Europa, om zo ook met cultuurkapitaal te bouwen aan een "veilige en rechtvaardige wereld".

ANNELEEN VAN KUYCK EN
JOSJE KERKHOVEN

Vorige week maakten de Nederlandse ministers Bert Koenders van Buitenlandse Zaken en Jet Bussemaker van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap hun beleidsplannen bekend voor internationale culturele samenwerking tussen 2017 en 2020.

Concreet maken ze een jaarlijks budget van 7 miljoen euro vrij voor projecten in de omringende landen van Europa, zoals Egypte, Marokko, Rusland en Turkije. In het beleidskader wordt aangegeven dat kunstenaars, culturele instellingen en de creatieve sector hiermee geholpen worden om hun markt te verruimen in het buitenland.

“Je mag geen project starten omdat er geld is”

PASCAL GIENEN,
CULTUURSOCIOLOOG

De ministers geven echter ook aan dat de samenwerking belangrijk is voor de veiligheid, vrede en duurzaamheid in die landen. "Culturele samenwerking kan een wezenlijke bijdrage leveren aan een veilige, rechtvaardige en toekomstbestendige wereld," aldus minister Koenders in het persbericht.

Kortom: cultuur inzetten voor een betere wereld. Het klinkt alvast erg mooi, maar is het ook realistisch?

Hilde Van Gelder, professor Hedendaagse kunst, klinkt sceptisch: "Kunst inzetten om de wereld veiliger te maken, is een gevaarlijk mechanisme. Ik denk dat je het beleid dat je voert op

het vlak van kunst, beter niet verbindt aan zo'n discours van veiligheid."

"Veel hangt af van de doelstelling," gaat ze verder. Zelf denkt ze aan het project van kunstenaar Philippe Van Cauteren naar aanleiding van de 56e Biënnale van Venetië. "Hij verzamelde tekeningen in Irakese vluchtelingenkampen en stelde die tentoon. Ik denk dat kunst altijd een soort betrokkenheid moet communiceren, op een ethisch verantwoorde manier."

Bottom-up

Niet alleen de doelstelling, ook de onderliggende werking bepaalt of een project kan slagen.

"Als de ministers streven naar een soort harmonieus model, zijn ze niet goed bezig. Zo werkt het niet, dat is een fout uitgangspunt," vindt Pascal Gielen, cultuursocioloog aan de Universiteit Antwerpen. "Je moet een model bouwen waar diverse stemmen worden getolereerd en waar ook het conflict tussen die stemmen mogelijk is. Alleen spanningen en zelfs conflicten houden een cultuur en een politieke democratie levendig. We moeten af van het streven naar consensusmodellen."

Hij benadrukt daarbij het belang van *bottom-up*. "Je mag geen project starten omdat er geld is. De geschiedenis leert dat een subsidiepot altijd zakenvullers trekt die wel een "leuk projectje" bedenken, maar die niet vanuit de juiste culturele praktijk vertrekken. Die moet je met de juiste instrumenten detecteren. Voorlopig is het nog afwachten wat de beslissing van de ministers concreet betekent. We moeten voorzichtig zijn en zoiets niet op voorhand afschieten of juist geweldig omarmen."

Concrete aanknopingspunten zijn belangrijk: "Je moet enten op mensen en organisaties die in hun praktijk al met interculturele problemen en conflicten geconfronteerd worden," gaat Gielen

verder. "Voor cultuur geloof ik niet in een opgelegde structuur door een natie staat die door diplomaten bemiddeld wordt. Het is belangrijk dat je broedhaarden van culturele uitwisseling actief gaat opsporen om daarvan vervolgens de werking te ondersteunen."

LinkedIn

Onder meer *What Design Can Do* wordt met het Nederlandse budget gesteund. Daar buigen ontwerpers zich over de vraag hoe ze de wereld kunnen verbeteren. Dit jaar heeft de organisatie een *Refugee Challenge* uitgeschreven. Nog tot volgende week kunnen designers inventieve ideeën insturen om de levensomstandigheden van vluchtelingen te verbeteren.

De verbinding tussen vluchtelingen en design klinkt in eerste instantie onlogisch. "In de ontwerpersgemeenschap heerst frustratie dat het woord *design* vooral geassocieerd wordt met een mooie vaas of zetel. Eigenlijk zijn designers vooral heel goed in het bedenken van oplossingen, ook voor maatschappelijke vraagstukken," vertelt Bob Witman van de organisatie.

Onder de inzendingen bevindt zich een idee voor een specifiek LinkedIn-netwerk voor vluchtelingen, waar ze werk kunnen vinden in de lokale gemeenschap. "Die mensen beheersen een vak of hebben gestudeerd, en door met die digitale gemeenschap een band te creëren, kunnen ze misschien weer iets doen. Dat is zowel goed voor hun eigenwaarde als voor de integratie," vertelt Witman.

Volgens Witman heeft de *Refugee Challenge* zeker niet de pretentie om een politieke oplossing te zoeken voor de vluchtelingen crisis: "We kunnen wel bijdragen aan een beter bestaan van vluchtelingen en bijdragen aan hun integratieproces."

Jammin' with Fonske Jong talent kaapt Rector De Somerplein

Op woensdag 11 mei werd de doorgaans lege fietsenstalling onder het Rector de Somerplein ingepalmd door Jammin' with Fonske. De veertiende editie van dit op-en-top Leuvense evenement was een succes.

BASIL SAEN

De vrijwilligers van MijnLeuven organiseerden Jammin' with Fonske voor het eerst in 2013. Ondertussen is het evenement uitgegroeid tot een vaste waarde in de Leuvense muzieksceen. Ook op deze editie is het publiek talrijk aanwezig. Drie uur lang genieten we van schitterend weer en goede muziek.

Iñaki Bouillon organiseert het evenement al mee sinds de eerste editie. Hij is tevreden. "Deze editie is een groot succes. Het is prachtig weer, de trappen zitten vol en we hebben drie goede Leuvense bandjes weten te strikken," vertelt Bouillon ons.

Bovendien is het de eerste keer dat de organisatie wordt versterkt door een groep 16-jarige Leuvense scholieren. "De nieuwe medewerkers zijn heel gemotiveerd. Ze krijgen veel verantwoordelijkheid. Het is de bedoeling dat zij op lange termijn de organisatie overnemen," voegt Iñaki toe.

New Addiction trapt af en kan het publiek bekoren met een resem zeemzoete covers. Aangename feelgood-muziek, die jammer genoeg wat originaliteit mist. Tijdens het laatste nummer valt de stroom even uit, maar dat houdt de vier heupwiegende zangeressen niet tegen. Het opgewarmde publiek neemt graag de rol van achtergrondkoor op zich en begeleidt de dames enthousiast naar het eind. Een technisch schoonheidsfoutje dat met hulp van de gemoedelijke sfeer wordt omgezet naar een sympathiek slot.

Smerige riffs klinken over het vredige Rector De Somerplein

Het contrast met de volgende band kan haast niet groter zijn. Verandering van spijs doet eten. De mannen van One Man Brawl houden het bij alcohol en tabak. Het rock-'n-rollgehalte is hoog, maar wordt gelukkig aangevuld met de nodige humor.

Nadat hun versterkers opnieuw van stroom zijn voorzien, klinken de eerste smerige riffs over het vredige Rector De Somerplein. Verschrikte blikken veranderen al snel in grijnzend genot. Dit is bluesrock op zijn best: non-sense, catchy en vooral luid. "Het mag al eens iets harder zijn," mompelt de zanger op het eind. Wij zijn volledig akkoord.

Met de ogen dicht lijkt de volgende groep een pak volwassener dan ze is. Tea With Tigers is een toonbeeld van alles waar Jammin' with Fonske voor staat: jonge, Leuvense muzikanten met hopen talent. Met hun dromerige indierock brengen ze opnieuw rust over de trappen van 't Foch.

De volgende editie van Jammin' With Fonske vindt plaats op 29 juni. Bekijk de reportage op www.veto.be/veto-tv.

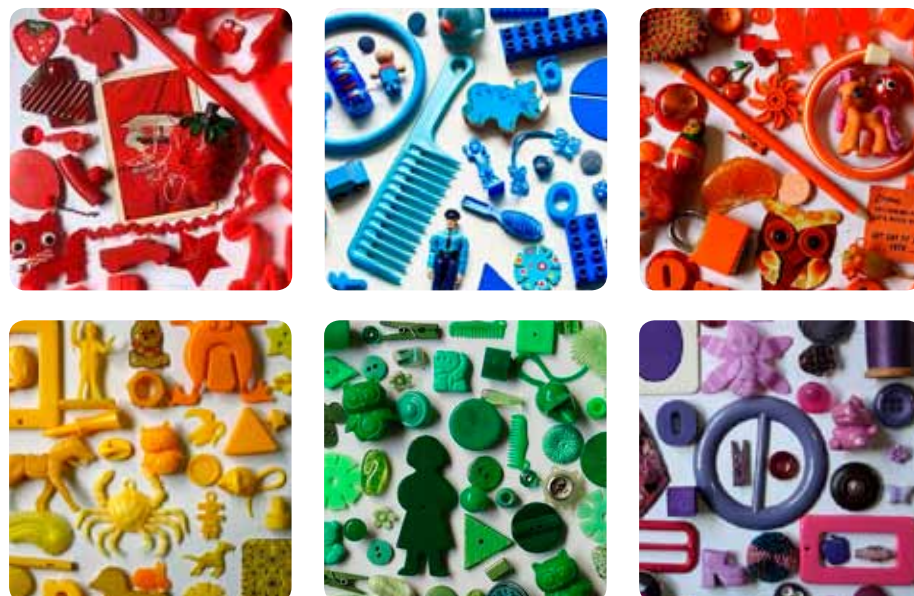
600 STILLE STUDEER PLAATSEN IN ALMA 2

Inclusief **FOODTRUCK**

ALMA

SIMPSONIZED BY VIZIOG ©

Is jouw verzameling al compleet?

Inzameling en verkoop van tweedehands goederen met een enorm en steeds wisselend aanbod!

de kringwinkel

SPIT

IJzerenmolenstraat 10 - 12 • 3001 Heverlee
www.spit.be

Almamenu van dinsdag 17 tot 20 mei				
Dinsdag	Kippenburger met ananas en rijst (A1, A3, GHB) €3,20 Boomstammetje met mediterrane saus ,oventomaat en venkelblokjes (A1) €4,30 Preimozzarella taartje, gekarameliseerde appel en rucolasalade met noten (A1, A2, A3, GHB) (V) €5,50 Steak met portosaus en slaatje (A1) €6,00 Tikka Masala (A1) €6,00 Kippenbout met spinazie of romanescomix en bonne femmesaus of Portosaus (A2) €3.20 Koninginnenhapje (A2) €4,30 Lamsburger met spinazie of romanescomix en bonne femme saus of Porto saus (A2) €5.50 Stoofvlees op zijn Vlaams (A2) €6,00 Heekfilet met botersaus ,pasta ,brunoise en kerstomaatjes (A3) €6,00 Spaghetti bolognaise (A3) €3,20/€4,30 Kippenburger met ananas en rijst (A3) €3,20			
	Woensdag	Varkenslapje met vleessaus ,erwten en wortelen(A1, A3)€3,20 Koninginnenhapje (A1, A2, A3) €4,30 Gevulde paprika met quorn, napolitaanse saus en boontjes (A1, A2, A3) (V) €5,50 Heekfilet met botersaus ,pasta ,brunoise en kerstomaatjes (A1) €6,00 Spaghetti bolognaise (A2, A3)€3,20/€4,30 Balletjes met pepersaus of tomatensaus en slaatje of broccoli (A2) €3.20 Garnaalkroketteren met slaatje of broccoli en pepersaus of tomatensaus (A2) €5.50 Stoofvlees op zijn Vlaams (A2) €6,00 Steak met portosaus en slaatje (A3) €6,00		
		Donderdag	Spaghetti bolognaise (A1, A2, A3) €3,20/€4,30 Varkensgebraad (gevuld met broccoli en kaas) en courgette (A1, A3) €4,30 Pita met looksaus en slaatje (A1, A3)€5,50 Lenteburger met tarwe, erwten, boontjes en tomatensaus (A1, A2, A3) (V) €6,00 Gegratineerde spirelli met ham en kaas (A2) €3.20 Vogelnest met jullienegroenten of courgetten en roomsaus of diablo saus (A2) €4.30 Koninginnenhapje (A2, A3)€4,30 Stoofvlees op zijn Vlaams (A2) €6,00	
			Vrijdag	Fishsticks met tartaarsaus en slaatje (A1) €3,20 Wienerschnitzel met knolselder en vleessaus (A1) €5,50 Stoofvlees op zijn Vlaams (A1, A2)€6,00 Vegetarische balletjes met broccoli in kaasroomsaus (A1) (V) €6,00 Spaghetti bolognaise (A2) €3,20/€4,30 chipolata met appelmoes of bonen en blackwell of orloffsaus (A2) €3.20 Koninginnenhapje (A2) €4,30

A1 = Alma 1   A2= Alma 2   A3 = Alma 3
GHB =Gasthuisberg   V=Vegetarisch

AL 15 JAAR DE GOEDKOOPSTE FUIFZAAL VAN LEUVEN

ALBATROS

F U I F Z A A L

BOEK NU AL VOOR VOLGEND ACADEMIEJAAR!

355 PER AVOND, 250 EURO TIJDENS HET WEEKEND OF VOOR KRINGEN DIE AANGESLOTEN ZIJN BIJ LOKO, OF 180 EURO VOOR EEN CANTUS

Bij elke vierde luif van een vereniging binnen het zelfde academiejaar is de huur van de zaal gratis. Dat geldt ook als je het vatenrecord breekt!

CENTJE BIJVERDIENEN? WIJ ZOEKEN STEEDS AVONDVERANTWOORDELIJKEN.

RESERVATIES EN INLICHTINGEN: 016/22.31.09 OF ALBATROS@LOKO.BE
WWW.LOKO.BE/ALBATROS

Zij werkten dit jaar mee aan Veto

Amélie Hurkens	Charlotte D'Eer	Hinde Gurbuz	Lucas De Jong	Robby Six
Ana van Liedekerke	Charlotte De Roo	Jasper Van Loy	Maarten Langhendries	Roderik De Turck
Anna De Smet	Charlotte Herbots	Jeanne Kinoo	Margot De Boeck	Rosalie Waelen
Anneke Salden	Charlotte Lippens	Jelle Van Herck	Margot Leblanc	Sam De Winter
Andrew Snowball	Charlotte Vandijck	Jente Van Lindt	Marie Vanhonsbrouck	Sam Rijnders
Anne-marie Dedene	Christophe Weets	Jeroen Baert	Martijn Stoop	Seppe De Meulder
Anneka Robeyns	Dagmar Dirckx	Joachim Beckers	Max Bols	Simon Grymonprez
Anneleen van Kuyck	Daisy Callari	Joes Minis	Michiel Jacobs	Simon Leclercq
Anneluus Vermeersch	Daisy Opdebeeck	Jonas Potemans	Michiel Van Boxel	Simon Thys
Annemie Vermeulen	Dorien Jaenen	Josje Kerkhoven		Sophia Van Ballaert
Anninka Truyen	Eline Hoogmartens	Kalina De Blauwe	Mika Tuyaerts	Staf Nys
Arne Sonck	Emma Caeyers	Karel Peeters	Niko Wuyts	Thomas Cliquet
Astrid Van den Eede	Emma D'Haene	Karen Aerts	Naomi Bonny	Thomas Hendrickx
Astrid Vervoort	Eva Sevrin	Karolien Favoreel	Naomi Van den Broeck	Tim van Eijzeren
Aurelie Van de Meule- broucke	Evelyne Van Hecke	Karolien Wilmots	Nora Sleiderink	Tobias Geerinckx-Rice
Bart Heleven	Felien De Smedt	Laurens De Plus	Paul-Emmanuel De- meyere	Tom Demeyer
Basil Saen	Feline Ketels	Lien De Proost	Pieter Hiele	Victor Van Driessche
Bavo Nys	Gigi To Gilles Michiels	Lisanne van der Meijde	Pjotr Hubin	Vincent Peeters
Brecht Castel	Goran Verluyten	Lissa Van Eesbeeck	Quinn Vermeersch	Vinsent Nollet
Caroline Coenen	Guillaume Deprez	Lore Verschakelen	Quinten Evens	Wendy Marijnissen
Caroline Hermans	Hanne Van Espen	Lotte Vanaeken	Rani Goelen	Winand Van Meerbeek
Caroline Van Rhee	Heidi Van Rompuy	Louise Goegebeur	Riet Timmerman	Yassira Samadi
	Herman Van Rompuy	Louise Willockx		Yentl Cooreman

Bedankt!

Colofon

Veto
's-Meiersstraat 5
3000 Leuven
Tel 016 22 44 38
Fax 016 22 01 03
e-mail: veto@veto.be
www.veto.be
www.twitter.com/veto_be

Jaargang 42 - Nummer 25
Maandag 17 mei 2016

Veto is een uitgave van de Leu-
vense Overkoepelende Krin-
gorganisatie. De standpunten
verdedigd in Veto stemmen
niet noodzakelijk overeen met
de standpunten van LOKO.

Hoofredacteur:
Roderik "Iedereen die gebuisd
is op permanente evaluatie
kritisch denken (Simon G. en
Heidi VR)" De Turck

Redactiesecretaris & V.U.:

Margot "Met twee groene
bolletjes" De Boeck
's Meiersstraat 5
3000 Leuven

Redactie: Kalina "Zeer goed,
maar de zetel kan beter." De
Blauwe, Paul-Emmanuel
"Rewelldir, wow zer!" Demey-
ere, Quinten Evens, Simon
"Glorieus, dankzij mezelf"
Grymonprez, Karel "Je hebt 2
soorten kranten: Veto en pa-
pier voor uw gat mee af te ve-
gen" Peeters, Jasper "Het beste
matekesmoeras ter wereld"
Van Loy, Heidi "Goede band
met Statik" Van Rompuy

Schrijvers: Arne Sonck, Joes
"Approbo." Minis, Maarten
"Een thuis voor bromances"
Langhendries, Naomi "Beste
opvangcentrum voor verd-
waalde kulakkers in Leuven"
Bonny, Simon "Met een meter"

Thys, Eva "rare Hore" Sevrin
Rosalie "Ik stel het antwoord
op deze vraag even uit" Wae-
len, Dagmar "Als een broed-
plaats voor ktitisch denken"
Dirckx, Josje "in verhouding tot
Fakbar Letteren" Kerkhoven,
Anneleen "Driewerf passie"
van Kuyck, Basil Saen

Fotografen voorpagina:
Simon Grymonprez, Anneleen
van Kuyck, Quinten Evens,
Anneluus Vermeersch

Fotografen: Brecht Castel,,
Simon Grymonprez, Ann-
eleen van Kuyck, Anne-Marie
Dedene, Thomas Thielemans,
Anneluus Vermeersch

Tekenaars: Anneka Robeyns,
Quinn "Megaweldigformidas-
tisch" Vermeersch, Martijn
"Eddy Wally die tien uur lang
geweldig zegt"Stoop, Josje

Kerkhoven

Eindredactie: Heidi Van
Rompuy, Simon Grymon-
prez, Jasper Van Loy, Paul-
Emmanuel Demeyere, Karel
Peeters, Quinten Evens,
Roderik De Turck, Margot
De Boeck, Anneleen van
Kuyck

Dtp: Margot De Boeck,
Roderik De Turck, Anneleen
van Kuyck

IT: Joachim Beckers, Pieter
Hiele

Publiciteit:
Alfaset cvba - alfaset@loko.
be
016 22 44 38
Drukkerij:
Coldset Printing Partners
(Groot-Bijgaarden)
Oplage: 9.000 exemplaren

ISSN-nummer: 0773-5162

Abonnementen
Wil jij elke week een Veto
in de bus? Mail dan je naam
en adres naar margot@veto.
be en schrijf 11 euro over op
BE80 0010 9597 1977.

Meedoen?
Redactievergaderingen
vinden iedere vrijdag plaats
om 16 uur en staan open
voor iedereen. Alle geïnter-
esseerden (tekst, foto,
lay-out, Hoe evalueer kok
Veto?) zijn welkom op
het redactieadres. Lezers-
brieven kunnen tot vrijdag
14 uur, liefst mailsgewijs,
ingezonden worden op het
adres: veto@veto.be. De
redactie behoudt zich het
recht reacties in te korten
of op het internet te pub-
liceren.

Christine Van Broeckhoven

“Ik heb nooit de regels gevolgd”

voor een doctoraat. Na twee jaar word je geëvalueerd. Dat is hard, want onderzoekers werken veel, ook in de weekends en 's avonds.”

Hoe combineert u de hoge werkdruk met het onderhouden van een gezin?

Van Broeckhoven: “In ons VIB-departement zorg ik voor een familievriendelijke omgeving, in de filosofie dat het onderzoek de beste resultaten levert als het personeel gelukkig is. Er is flexibiliteit, want je wordt geëvalueerd op prestaties en niet op aanwezigheid.

“Als doctoraatsstudent had ik een conflict met mijn promotor omdat ik 's nachts had gewerkt en overdag iets anders deed. Ik ben altijd vrijgevochten geweest. Ik heb nooit de regels gevolgd, ik heb de logica gevolgd.”

Jaloezie

Hoe gaat uw omgeving om met het carrière-aspect?

Van Broeckhoven: “Zes maanden na de geboorte van mijn jongste dochter ben ik naar Londen vertrokken voor enkele weken onderzoek. Mijn schoonzus vond het niet kunnen dat ik mijn baby achterliet. Mensen maken zulke verwijten uit jaloezie, omdat ze zelf ook dingen willen doen, maar er de kracht niet voor vinden.”

“Ik doe geen onderzoek uit carrière-

Christine Van Broeckhoven is directeur bij het Vlaams Instituut voor de Biotechnologie. Ze is gespecialiseerd in dementie en wil het thema naar de voorgrond brengen.

MARGOT DE BOECK

Op haar achttiende won Van Broeckhoven een schoonheidswedstrijd, maar lachen voor onze camera doet ze wat ongemakkelijk. “Als een fotograaf snel binnenkomt en een portret schiet, voel ik me niet tevreden over het resultaat.” Uitvoerig vertelt ze over haar leven en werk.

Hoe bent u bij het hersenonderzoek terecht gekomen?

Christine Van Broeckhoven: “Ik ben afgestudeerd als chemicus middenin een economische crisis en was werkloos. In het BTK-systeem (een systeem van bijzondere tijdelijke tewerkstelling waarbij je niet langer de verplichting tot stempelcontrole had, red.) ben ik terecht gekomen op een afdeling waar onderzoek gebeurde naar enzymdeficiënties bij pasgeborenen. Daar ben ik in aanraking gekomen met de mensgenetica.”

“Een aantal mensen hebben mij met hun discipline een keerpunt laten maken. Dat was het geval tijdens het vak wetenschapsfilosofie van Etienne Vermeersch, die me het inzicht in het maatschappelijk belang van onderzoek bijbracht.”

“Later contacteerde neuroloog Jan Geuens mij. Hij nam me mee naar de hersenbank. Dat was nog de oude opstelling van op elkaar gestapelde glazen bokalen waar de hersenen versneden op sterk water stonden. De hersenen zijn volgens mij het meest fantastische orgaan van de mens. Toen ben ik gestart met neurowetenschappelijk onderzoek, onder meer naar dementie.”

“Wat dieper ligt, is dat ik vrijzinnig humanist ben. De psyche en identiteit van de mens zijn voor mij het meest waardevolle aan deze samenleving. Bij dementie verlies

je net je eigen identiteit en het contact met samenleving.”

Hoe reëel is het probleem van jongdementie?

Van Broeckhoven: “De meeste patiënten met jongdementie zijn tussen 45 en 65 jaar. Er is ook een kleinere groep tussen 25 en 45. Er zijn weinig studies over jongdementie. Vandaag wordt de aandoening slecht herkend. Het kan tien jaar duren tot de diagnose gesteld wordt.”

“Ik doe onderzoek uit pure passie”

“De kans op dementie is één op honderd op de leeftijd van 65 jaar, maar hoe ouder je wordt, hoe groter je kans. De biologie van veroudering is verschillend van mens tot mens. Dat is, naast de levenswijze en de omgeving, een belangrijke factor.”

Dement op de werkvloer

U zetelde zelf in het federaal parlement tot 2010. Daar zette u de problematiek van de vergrijzing in de kijker. Vindt u de huidige omgang van de politici met vergrijzing een juiste?

Van Broeckhoven: “Voor politici is het moeilijk gradaties in acht te nemen. Iedereen gaat op pensioen op hetzelfde moment en uitzonderingen worden daarin niet gemaakt. Met de biologie van de mens wordt geen rekening gehouden. Maar als mensen tot hun zeventigste moeten werken, hoeveel

zitten er dan op de werkvloer met dementie?”

Waar komt de onwil bij politici vandaan om meer aandacht te besteden aan problemen als dementie?

Van Broeckhoven: “Politici werken per legislatuur, maar je zou zelfs kunnen zeggen dat ze gedeeltelijk op jaarbasis werken. Langetermijnvisies zijn er bitter weinig. Voor wat dementie betreft heeft Nicolas Sarkozy als eerste verandering gebracht. Hij heeft als president een Frans Alzheimerplan opgezet en heeft dat meegenomen naar Europa.”

“Ik ben als federaal vertegenwoordiger toen nog naar zijn presentatie geweest voor het Europese plan. Ik volgde het op omdat ik een Belgisch Alzheimerplan wilde opzetten. Er was niemand anders mee bezig.”

“Met Jo Vandeuren (*minister van Volksgezondheid (CD&V), red.*) heb ik lange gesprekken gehad en nu is er een Vlaams dementieplan. Maar Wallonië heeft er nog altijd geen. Als je ziet welke bedragen er zijn in het Verenigd Koninkrijk, Nederland of Duitsland, vraag je je soms af wat wij hier aan het doen zijn.”

Prinses in Amerika

U deed een jaar onderzoek in de VS. Was het verschil groot?

Van Broeckhoven: “In Amerika worden mensen op mijn niveau als een prinses behandeld. Niet dat je er niet hard moet werken, maar je krijgt een *package deal* met centrale diensten, personeel en een ruim budget. We hebben hier ook goede wetenschappers zitten, maar zij hebben er veel meer.”

Vlaanderen staat ondanks de administratieve rompslomp toch hoog aangeschreven in het domein van de biotechnologie?

Van Broeckhoven: “We staan hoog aangeschreven en daar speelt het VIB (-) een belangrijke rol in. In ons departement aan de Universiteit van Antwerpen zijn wij steeds op zoek naar de beste kandidaten

“Politici houden geen rekening met de biologie van de mens”

drang. Ik doe het uit pure passie. Ik ben een wetenschapper. Carrière koppel ik aan geld, zo ga je geen professor worden. Ik heb een goed geheugen en kan goed organiseren, waardoor het allemaal goed is gekomen.”

Bent u bang om zelf dement te worden?

Van Broeckhoven: “Tegen mijn echtgenoot zeg ik om te lachen dat ik dement word als ik iets vergeten ben, maar hij vindt dat geen leuke grap. Met ouderdom krijgt iedereen last van vergeetachtigheid en stress vermeerderd dat nog.”

Euthanasie bij patiënten met dementie blijft een gevoelig punt. U bent wel voorstander.

Van Broeckhoven: “Er is de euthanasieverklaring tegenover de wilsverklaring die stelt wat je niet wil, zoals reanimatie bij een hersenbloeding. Bij de euthanasieverklaring gaat om wat je wel wil om het lijden te vermijden. Vandaag is er opnieuw discussie over euthanasie bij dementie. Ik ben voor euthanasie, omdat ik vind dat mensen het recht hebben om te beslissen over een waardig levenseinde.”

“Ik begrijp dat mensen angstig zijn, want we kunnen moeilijk om met de gedachte van er niet meer te zijn. Het is niet omdat ik zeg 'dood is dood', dat je niet je best moet doen voor dit leven. Ik concentreer me op het nu en doe wat ik kan voor de mensen rondom mij.”